

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V. BÁTHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekk száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4 félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P.

Budapest, 1938

XIX. évfolyam, 34. szám.

Augusztus hó 21

Szent István

A magyar nemzet s a magyar állam ebben az évben ünnepli első királya, a honalapító Szent István halálának kilencszázadik évfordulóját. Ennek az ünnepségeknek mind az öt világrészre kiterjedő nemzetközi jelentőséget adott a katolikus egyház fejének, a római pápának, az a megmérhetetlen fontosságú döntése, hogy a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszus megtartásának színteréül erre az évre hazánk fővárosát jelölte ki. Az öt világrész hívo katolikusságának buzgó és egybefonódott imája vezette be azt a magasztos hangulatot és elmélyülést, amely az évezredes magyar-ság szent évének a legméltóbb keret adhatta.

Ez a keret azonban óriási fontosságú feladatot is ró reánk. Magunknak is bizonyítanunk kell az egész világot, hogy teljesen tisztában vagyunk első szent királyunk hagyományainak fontosságával s azok megőrzését és építésben tartását mindenkiféleképpen tartjuk.

Hogy mik azok a hagyományok és államalkotó berendezkedések, azt ebben a szentévben már nem igen kell külön részleteznünk. Arany szavakkal köbe véste a kormányzó, mesterien jellemezte a kormányelnök, mélységes hittel vázolták a keresztény egyházak fejei s elmondták igaz magyar érzéssel és meggyőződéssel az arra hivatottak az ország minden kis zugában is. A Szent Jobb pedig, az árva magyar nemzet kilencszázéves támasza, aranyvona-ton járta be az országot minden részét, hogy csodatévő kisugárzásával lelket öntsön az elárult magyarokba, akik ma is Szent Istvánt kívánják.

Mert ezen van a hangsúly.

Azon, hogy a magyar nemzet a maga egyetemeségében ragaszkodjék-e ezeréves alkotmányához, amelyet Szent István alapozott meg, a Szent Jobb védett és őrzött minden viháros századokon át s amelynek legfőbb lényegét ma is a Szent Korona jelenti, mert mindnyáján tagjai vagyunk szabadságban, engedelmisségben és kötelességteljesítésben. Megéri-e a magyar nemzet minden egyes hűség fia, hogy

nincs még egy államalkotó nép a világon, amely a saját sorsa irányításában a Szent Ist-

ván király bölcseségéhez, sulyához és évezredes kihatásához méltó államférfit tudna felmutatni.

A magyarság különös sorsa, szüntelen megpróbáltatása és küzdelmeiben acélozódott erejének folytonos megújulása kellett hozzá, hogy első szent királyának emléke mindig fennmaradjon s az idők távlatában egyre előbbé fokozódjék.

Es olyan rettenetes mérvű megpróbáltatás, mint aminőt most élünk át, hogy a maga teljességében kivirágozzék.

Szent István jelentősége a maga korában sem volt nagyobb, mint napjainkban. Minden elgondolása nemzeti létünknek sorsdöntő kérdése ma is. S ha van mégis különbség a megoldások tekintetében, azt az ezeréves társadalmi átalakulások eredményezték.

Az erősebb szent királynak, hogy célját megvalósíthassa, a

törzsfóket kellett megnyernie, vagy legyőznie. Ma a magyar falvak lakói teljesen tudatában vannak ennek a történelmi ténynek a jelentőségével. Szent István országát szertépheték, nemzetét idegen jármókba kényszeríthették, alkotmányát s az erőt, amelyet az számunkra képvisel, el nem vehetik tőlünk, ha mi ragaszkodunk hozzá.

S mi

egy pillanatig sem kételkedünk, hogy a magyar falvak lakói teljesen tudatában vannak ennek a történelmi ténynek a jelentőségével. Szent István országát szertépheték, nemzetét idegen jármókba kényszeríthették, alkotmányát s az erőt, amelyet az számunkra képvisel, el nem vehetik tőlünk, ha mi ragaszkodunk hozzá.

Akkor pedig erősek vagyunk, mint a járócs, amelynek csak ágaiból tördelt le a vihar, de gyökere és törzse ép...

Gondoljunk erre ebben a szent évben s annak legjelentősebb napján, Szent István ünnepén. Szálljon az égbe buzgó imánk, hogy tartsa meg az Isten édes hazánkat a ma megpróbáltatásai közt is.

Lelkünkben pedig fogadjon meg az elszánt akarat, hogy

minden körülmények között méltó utódai óhajunk maradni öseinknek, akik vérözőnön át is fenntartották a hont, mert hűek maradtak első szent királyunk keresztény hagyományaihoz.

Csendüljenek meg a harangok minden magyar keresztény templomban, s szálljon a magyar hitvallás Szent István áldott szellemében az Egek Ura trónusához. A megértő, az egybefonódó hitvallás, amely Krisztus igéjében s a magyar föld örök erejében a jövő szilárd évezredét jelentse.

Fohászodjunk első szent királyunk soha nem szűnő oltalmához, hogy védő Jobbja ezután is irányítsa bennünket, s megvédjen küzdelmeinkben.

Áldjuk emlékét, szívünkbe zárjuk elmulhatatlan akaratát. Akkor méltóak leszünk Hozzá, nemzetünkhez és hazánkhoz. S erő száll belénk: az örökkévalóság minden legyőző ereje.

Mézes János

A szentév ünnepi hete

Mint a mérhetetlen értékű drágakövet a művészi foglalat, úgy zárja magába Szent István-évének gyönyörű és világraszóló ünnepe, a Szent István-hét, amely Nagyboldogasszony-napjával kezdődött és Szent István-ünnepén zárul.

Nagyboldogasszony ünnepén avatták fel Esztergomban a kormányzó és a kormány jelenlétében az ősi városban feltárt Árpád-házi királyi palota maradványait. A két következő napon közszemlére tették a Szent Koronát a királyi Várpalota fehér márványtermében. Csütörtökön, tízenyolcadikán tartották meg a kormányzó jelenlétében a külön törvényvel engedélyezett székesfehérvári országgyűlést a város háza udvarán. Hazánk egykori első királyi székhelyén e napon iktatták törvénybe a nagy és szent király érdemeit. A kormányzó pedig átvette a miniszterelnök kezéből a két Ház közös gyűlésén elfogadott javaslatot s ott nyomban aláírta.

Az országgyűlés befejezése után felavatták a székesfehérvári Szent István Bazilika maradványait, megkoszorúzták az Árpád-házi királyi sírköveket és leleplezték Szent István király lovasszobrát.

A nagy ünnepi eseményekkel kap-

csolatban tartották a világ minden részéről hazánkba sereglett fajttestvéreink a Magyarok Világkongresszusát s a Szent István-hét keretében foly-

tak le a Kőlcsey-ünnepségek is.

Az egyes kimagaslóbb eseményekről részletes tudósításunk a következő:

Esztergom ünnepe

Esztergomban, a magyar királyság születési helyén Nagyboldogasszony-napján a kormányzó ünnepélyesen felavatta Árpád-házi királyaink föld alól kiásított esztergomi palotáját.

Már a hajnali órákban végtelen zarándoksergő özönlött a főszékesegyház felé, hogy részese lehessen a felémelő ünnepségeknek.

Tíz és tízezer főnyi tömeg.

A harangok állandóan zúgnak. A biboros hercegprímás megnyitotta misét pontifikál. Utána szentbeszédet mond arról, hogyan lett Magyarország szülőhelye Szent István végreindította szent Mária országa.

Az Árpád-házi királyok palotájának bejárata előtt az ország nagyjai. Az alacsony boltív alatt a kormányzó és feleségeinek biborbárony karosszéke.

Féltékenktőkör diszjel, a dobok megpördülnek, a zenekar a Himnuszot játssza, megérkezik a kormányzó. Ünnepi beszédet Hónan Bálint mond.

— A hely, ahol állunk, a magyar királyság születési he-

lye — kezdi emelkedett szónoklatát. — Itt vette át Asztriktól Szent István a pápa koronáját, keresztjét, áldását. Itt halt meg, ma éppen kilencszáz éve.

Aztán vázolja az ősrégi palota történetét, a legutolsó háromszáz évig, miáltal romokban hevert.

A beszéd elhangzása után felszárnyal az ősi magyar ének:

„Ah, hol vagy magyarok tündöklő csillaga”.

Teleki gróf közoktatásügyi miniszter kérésére a kormányzó engedélyt ad a palota maradványainak felavására.

A kormányzó és felesége belép a pompás palotába. Meghatottan szemléli a szépségeit. Utána résztvesznek a hercegprímás szükebbkörű ebédjén, majd visszatérnek Gödöllőre.

Az esztergomi ünnepségek lélekemelő mozzanat volt Balassa Bálint szobrának leleplezése is, amelyet előző nap tartottak meg.

A magyar világkongresszus

Fényes külsőségek és meleg szeretet jegyében nyílt meg a magyarok második világkongresszusa augusztus 17-én a Pesti Vigadóban a magyar közélet előkelőségeinek osztatlan részvételével.

A Himnusz hangjai után Perényi Zsigmond báró fejtegette a magyar lelki összeforradás óriási jelentőségét.

Telesi Pál gróf, kultuszminiszter így határozta meg a magyar fogalmát:

— Magyar minden, amit apáink és ősünk magyarnak éreztek és magyarnak tudtak. Magyar minden, amit ősünk mint magyarok tettek, minden, amire mi, magyarok emlékezünk, minden, amiért és ami által egymáshoz kapcsolódunk, egymásért érünk és egymást testvéreknek valljuk.

Az ülésen megalkoták a Magyarok Világszövetségét. A megnyitó ülés után a kongresszus küldöttségét a kormányzó fogadta és szónokul üdvözlésére hosszabb beszéddel választott, amelyben hangzott, hogy

a magyar faj élettereje a végzet által reámért sulyos sorcsapások alatt sem tört meg.

A küldöttség a miniszterelnöknel is tiszteltelt, aki lelkeshangon beszédben válaszolt.

— Dicsőséges harcok során — mondotta — csapás, csapás után ért mindkét.

de mindig fel tudtuk egyenesedni és mindig fel fogunk egyenesedni.

Amikor a kormányelnök a kormányzó érdemeit vázolta, hosszantartó éljenzés és taps kísérte szavait. A Magyarok Világszövetségének

ülését Kozma Miklós titkos tanácsos, ny. belügyminiszter tartott nagyszabású előadást, amelyben a magyarság történelmi hivatásáról beszélt és az ezérves mult kimagasló eseményeivel foglalkozott. Ismertette a Trianon előtti és Trianon utáni kivándorlásra vonatkozó adatokat és hangsúlyozta, hogy

az idegenbe szakadt magyarsággal fenn kell tartani a kulturális kapcsolatokat.

A nagyszabású előadást a kongresszus határozata alapján *könyvnyomatjék és széküldik a világ minden részébe a magyarság számára.* A délutáni folyamán Lázár Andor ny. igazságügy-miniszter tartott előadást a magyarság lelki egységéről.

A kongresszus során letárgyalt indítványok értelmében

Budapestben megépítik a Külföldi Magyarok Házát, amelyben hajlékot kapnak az itt tanuló külföldi magyar gyermekek és a Magyarok Világszövetségének irodái.

Az indítvány hatása alatt egy lelkes magyar ember, Vezekényi László, a nizzai magyar egyesület elnöke nyomban száz frankot tett le az elnökség asztalára a nemes célra. A gyönyörű példa azonnal követőkre talált és percek alatt jelentékeny összeg gyűlt össze. A gyűjtést társadalmi uton fogják folytatni.

Kiemelkedő eseményei voltak még a Magyarok II. Világszövetségének, hogy Budapestben szentelték fel az argentinai magyarok zászlóját s hogy felkeresték és megkoszorúzták Kossuth Lajos, Rakóczi Ferenc és Bandholz tábornok szobrát.

Hódolat a Szent Korona előtt

A Szent István hét kimagasló eseménye volt a Szent Korona és a koronázási jelvények háromnapos közszemlére tetele.

Megható ünnepélyességgel történt a fontos alkotmányjogi aktus. A koronázók, a kormányelnök képviselője jelenlétében vették le a vasládáról a kormányzó, a kormányelnök és a két koronaőr pecsétjét s helyezték el a titoktartó erejű kegytárgyat egy aranyozott asztal babor terítőjére fektetett vankosokra, hogy láthassa minden magyar, akit mélységes hódolata a soha el nem feledhető tisztelgésre készítet.

A főváros és az ország népe 1916 decemberében láthatta utoljára a Szent koronát. Most a kormányzói párral az élen százszázalékos tekintettel meg. Közülük a külföldi magyarok is. Könny csillogott a szemléző arcán s mindenki érezte szívében azt a kilencszáz esztendő jogfolytonosságát, amely a nemzetnek az ősi határok között az élethez való jogát bizonnyítja.

A Szent Korona fénye áttört a magyar lelkek borús égboltján. Hirdette, hogy élünk, élünk! És örökök fogunk élni!

BALOGH ELEMÉR

Nagy gyász, sulyos csapás érte a magyar agrártársadalmat: almási Balogh Elemér m. kir. titkos tanácsos, a felsőház tagja, a Hangya Szövetkezet elnöke, augusztus 13-án reggel, agyvérzés következtében elhunyt.

Halála nemcsak a magyar szövetkezeti mozgalomra jelent sulyos veszteséget, de fájdalommal tölti el a falvak, tanyák népét is, mert országszerte, — még pedig a történelmi Magyarországának soha el nem törölhető határain belül — hálás szívvel emlékezik minden magyar ember, hogy Balogh Elemér Károlyi Sándor gróf munkatársaként utóbbi munkát végzett a magyar agrárgondolat elismertetése, érvényrejuttatása érdekében. Ezért a céltér áldozta fel ifjúságát, férfikorát és egész életét. Hála az utótróki lankadlatlan és szivós munkájának, az eredmény áldásait már kezdi érezni az ország népe: az agrár-Magyarország sorsának intézésében kezd szóhoz jutni az ország agrárlakosságúja is.

Az agrárgondolat térhódításához kettős, komoly alapot Balogh Elemér teremtetett. A szövetkezeti hálózat kiépítésével megadta a lehetőséget ahhoz, hogy a falvak népe, a kisemberek

milliói egyesítsék erejüket, fokozatosan gazdasági önállóságra, magasabb kulturúra, szélesebb látókörre tegyenek szert és ezeknek az eszközöknek a birtokában a politikai és társadalmi életben is elfogathassák azt a pozíciót, amely számánál és az őskölti örökölt erkölcsi és szellemi erők alapján megilleti a falu népét. A másik alapot a közgazdasági egyetem felállításának kiharcolásával teremtetette meg Balogh Elemér. Ez a főiskola a magyar agrárfelügyelet előtt nyitotta meg a több tudás, a társadalmi és gazdasági érvényesülés lehetőségét. De ez a főiskola a szövetkezetek mellett állandó és egyre szorosabb kapcsolatot jelentett a falu és a város között, mert gyakorlati jelentőségű eszköz volt a falu életszínvonalának emelésére.

Ugy a csonkaország határain belül, mint az elcsatolt területeken is a világháborút követő gazdasági válságban a gazdalközönségnek azok a szövetkezetek voltak minden erőssége, amelyekkel Balogh Elemér és társai alapítottak és virágoztattak fel. Ezért gyászol most a hivatalos szövetkezeti világon, az egész országra kiter-

jedő szövetkezeti vezérkaron és táboron kívül mindenki, akinek valami köze van a földhöz, vagy népéhez...

A Falu-Gazdaszövetség, melynek elnöki tanácsagja volt Balogh Elemér, maga is kivette részét a gyászból és sulyosan fogja nélkülözni azt az értékes közreműködést, támogatást, amelyet a falvak és falusiak érdekeinek védelméért vívott küzdelmeiben anynyiszor és annyi eredménnyel vett eddig igénybe.

Életrajza

Almási Balogh Elemér 1871-ben született Budapesten. Unokája volt Balogh Pál dr.-nak, Széchenyi és Kossuth házi-orvosának és Hajnik Pálnak, Magyarország 1948-49. évi rendőrminiszterének. Kossuth Lajos bizalmas barátjának és hívkísérőjének a számtalánban.

Balogh Elemér iskolai tanulmányainak elvégzése után a Magyar Országos Központi Takarékpénztárba lépett be, de közben folytatta egyetemi tanulmányait és közgazdasági irodalmi tevékenységet is fejtett ki. Első munkája „A valuta szerepe a gazdasági válságban” 1906-ban jelent meg. Ez a munka ráterelte Károlyi Sándor grófnak, az agrártársadalom vezérének figyelmét, úgyhogy a *fogyasztási szövetkezetek központja gondolatának* megvalósítására Károlyi Sándor gróf e központ megteremtésére Balogh Elemérrel szemelt ki. Balogh Elemér szívesen vett eleget Károlyi Sándor gróf meghívásának és a Hangya megalapítása óta, mint az alapító első munkatársa, rövidesen pedig, mint az intézmény első vezérigazgatója végzett a szervezés nagy körültekintést igénylő munkáját. Lelekes és odaadó munkájának eredményeképpen épült ki a Hangya Szövetkezetek hatalmas hálózata és lett a Hangya néhány évtized fejlődés alatt jelentős intézmény a magyar gazdasági életnek. Az ő kezdeményezésére alakult meg 1916-ban a *Hangya-nyar* rt. és 1919-ben a „*Futura*” Magyar Szövetkezeti Központok Árszervezési Részvételársasága.

Balogh Elemér 1900-ban propagandát indított a mezőgazdasági egyetem felállítására. Ez a kitaró munkája 20 év múlva meghozta az eredményt: 1920-ban megalakult az új főiskola, amely 1925-ben — első doktori avatásakor — diszdiplomára avatta Balogh Elemért. A kormányzó 1920-ban gazdasági főtanácsos, a felsőház létesítésekor annak életfogytiglani tagjává nevezte ki, majd 1925-ban az elsőosztályú magyar érdemrendet, 1937-ben pedig a m. kir. titkos tanácsosi méltóságot adományozta neki. Óriási jelentőségű közéleti tevékenységért megkapta a legmagasabb kitüntetések.

Balogh Elemér 1934-ben nyugdíjazását kérte: ekkor a Hangya igazgatósága elnökévé választotta. Halálhírére a kormányzó, a miniszterelnök, a felsőház elnöke, a kormány tagjai és a magyar közélet előkelőségei részvétárvitot és koszorút küldtek.

A temetés

Országos részvét mellett helyezték örök nyugalomra augusztus 16-án délután, a főváros által adományozott díszsírhelyen a magyar agrármozgalom nagy halottját, Balogh Elemért. A magyar közélet és gazdasági világ előkelőségeit Wunscher Frigyes dr., a Hangya vezérigazgatója fogadta.

Öt órakor kezdődött a gyászszertartás, ekkorra érkeztek meg a temetésre részvevő előkelőségek: József Ferenc királyi herceg, Kunder Antal államtitkár, aki a kereskedelemügyi minisztérium vezetésével megbízott Imredy Béla miniszterelnök képviselője jelen volt meg. Sztranyavszky Sándor földművelésügyi miniszter, Telesi Mihály gróf államtitkár kíséretében érkezett a temetésre s ott volt Erdmannsdorff német követ, Perényi Zsigmond báró és Telesi Tibor gróf koronaőr. A felsőházat Mutschenbacher Emil felsőház tagja, az OMGE igazgatója képviselte. Darányi Béla miniszteri tanácsos, a Futura vezérigazgatója, Somssich László gróf felsőházi tag, az OMGE elnöke, Tassándi Nagy András, a NEP elnöke, Darányi Kálmán v. miniszterelnök, Marschall Ferenc ny. földművelésügyi, Nagy Emil ny. igazságügy-miniszter, Schandl József egyetemi tanár, Szendy Károly és felesége, Wankó Gusztáv dr., Dising

Mása, id. Wunscher Frigyes kormányzótanácsos, a kassa-óderbergi vasut ny. igazgatója, a Hangya egész tisztikara, valamint a testvérszövetkezetek küldöttségei és még sokan mások.

Ravasz László református püspök lelkébemerkoló gyászbeszéde után Bernáth István bucsuzott el a szövetkezeti élet nagy halottjától. Meltáta az elhunyt halhatatlan érdemeit, majd Schandl Károly dr., a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége nevében mondott bucsúbeszédet az összes magyar szövetkezeti központok és intézmények, az Országos Központi Hitel- és Szövetkezeti és a központi hitelszövetkezetek zászlaját hajtva meg Balogh Elemér koporsója előtt.

— Tiszteltotadásra, — ugymond többek között, — de nem bucsuzásra, eljöttünk valamennyien, az egész magyar szövetkezeti mozgalom harcosai, mert az áruzsara leküzdése, a fogyasztási szövetkezeti gondolat valóra válása nélkül a hitelzsora ellen is hiába indultak volna küzdelemben a hitelszövetkezetek. Ha volt és van a magyar szövetkezeti életben szolidaritás és harmónia, ezt jőrszét neki köszönhetjük. Szerény szavát hallva a közéleti harsogás korában, kevesen tudták, hogy az ország egyik legnagyobb embere szől, aki az ezérves határokon túl is nagy tekintélyt, dicsőséget és temérék előnyt szerzett a magyar nemzetnek. De amiól inkább szívükbe zárták azok a milliók, akik a trianoni határokon innen és túl impozáns életművének forrásánál tömörültek,

a legnemzetibb és legkeresztényibb övédelemben: a falusi szövetkezetek ezreibe.

Mayer János a „Falu” Magyar Gazdaszövetségben tömörült milliók nevében mondott melyen megilletődött hangon gyászbeszédet.

A Magyar Gazdaszövetségből indult ki az a kezdeményező lépés — mondotta — amely megteremtette azt a szövetkezeti munkatér, amelyen Te négy évtizeden keresztül, megszakítás nélkül, bölcsességgel, szakudással és eredménnyel működött s amelyeknek az áldását a falu milliói élveztek, élvezik s a jövőben még fokozottabban fogják élvezni. Elhunytaddal a magyar társadalom elvesztett egy minden szempárt és jóert leikesező, jóságos igaz magyar urat, mi a legjobb barátot, a szövetkezeti tábor pedig a leglelkesebb apostolát.

Darányi Béla, a Futura képviselőjében bucsuzott a nagy közéleti férfiutól; Lukács György a Revizió Liga megbízásából mondott nagyhatalú beszédet; Gergely István ügyvezető igazgató pedig a Hangya tisztviselői kara nevében vett bucsut Balogh Elemértől; a diszsihrer előtt pedig a vidéki Hangya Szövetkezetek nevében Vásárhelyi Pál mondott melyen megilletődött hangon istenhozódot.

Egy magyar munkás tragikus szerencsétlensége

Tragikus esemény híret közli a Vasárnap-pal a Neu-Vendorfbán (Post Sanitz, Mecklenburg) dolgozó Somhegyi Gusztáv és három társa. Megírja, hogy derék talmácsukat, a központi Munár Józsefet július hó 8-án, amikor munkahelyéről éppen hazaindult, a villám agyonnyújtotta. A szerencsétlen munkástestvérünket július 11-én temették el Sanitzban. A megindító gyászünnepségen a munkaadón kívül a német munkáügyi hatóságok is képviseltették magukat.

A ravatalra koszorút helyeztek a magyar munkáscsoport két koszorúján kívül: Hermann Jess földbirtokos, Paul Maack Stadthalter, a rostocki Arbeitsamt, Freilen Krahn, Johann Wilde, Karl Kubik, Adolf Sitter, Karl Müller és August Herzog. A koszorúk legnagyobb részét hatalmas, horogkeresztel díszített szalag övezte.

A sírnál a magyar munkások megindult szívvel bucsuztak derék talmácsuktól és munkatársuktól.

A kormányzói pár Németországba utazik

Imrédy Béla miniszterelnök, a honvédelmi miniszter és a külügyminiszter is részt vesz az utazáson

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója Hitler Adolf vezér és birodalmi kancellár meghívására augusztus folyamán a főmeltóság asszonnyal, valamint vitéz Imrédy Béla miniszterelnökkel, Kánya Kálmán külügyminiszterrel és vitéz Rátz Jenő honvédelmi miniszterrel több napi tartózkodásra Németországba utazik.

A kormányzói pár főmeltóságát ezen az utazáson elkísérik Uray István, a kabinetiroda főnöke, vitéz Jány Gusztáv altábornagy, a katonai iroda főnöke, valamint a hivatalos kíséret többi tagjai.

A főmeltóság asszony ez alkalommal Kiebben megkezdte a német haditengerészet egy újcirkálóját. Az utazás programjában szerepel a németbirodalmi fővárosnak, továbbá Hamburg és Nürnberg városoknak meglátogatása. Az első hivatalos fogadtatás né-

met területen, Bécsben lesz.

A kormányzói pár és a magyar kormányférfiak látogatása elé nagy várakozással tekint Németország. Országsszerte nagy előkészületek folynak az ünnepes fogadtatásra. Az összes német városokat, különösen pedig azokat, amelyekben a magyar államfő és államférfiak meg fognak fordulni, pazar pompával díszítik fel;

egyedül Berlinben öt, a birodalom városainban pedig 30 tonna magyar nemzetiszín kelmet használnak fel díszítésre.

A fogadtatási ünnepségek Bécsben kezdődnek és az ünnepség főnyompontja a kieli hadihajó-vizrebocsátás és keresztelés lesz, amelyen a kormányzó hitvese fogja az avatási szertartást végezni. Passau városát piros-fehérvörös neonlámpákkal világítják ki; egyszóval Németország soha nem látott pompával fogja fogadni a legelső magyar embert, méltó kifejezéseivel annak, a világháborúban is megpecs-

teit őszinte barátságának, amely a közvetlen szomszédáá lett két államot egymáshoz fűzi.

A német sajtó kivétel nélkül nagy melegséggel emlékezik meg Horthy Miklós közeli látogatásáról, a kormányzót, mint "népének atyját és megmentőjét" ünnepli, elismeréssel ir Magyarországot ősi és hagyományos erényeiről és ismételtan a trianoni szerződés revíziója mellett foglal állást.

A kormányzói pár augusztus 22-én reggel 9 órakor érkezik meg Kiebbe, ahol 9 óra 50 perckor lesz a német cirkáló vizrebocsátási ünnepsége. Augusztus 25-én délelőtt 10 órakor Berlinben katonai díszszemle lesz a kormányzó tiszteletére, este 18 óra 50 perckor pedig a berlini állami operaházban Wagner Lohengrin-jét adják elő díszelőadás keretében. A kormányzói párt augusztus 27-én este bucsuzatják ünnepies keretek között a csodásan kivilágított Passauban. Ezeket az ünnepségeket a rádió is közvetíteni fogja.

41.000 pengőt osztanak ki magyar anyák között

A Magyar Anyák Nemzetvédő Bizottsága augusztus 17-én tartotta meg nagy, díjkiosztó díszközgyűlést, a magyar közelet és társadalom számos kiválóságának jelenlétében.

A díszülésen vitéz Imrédy Béláné, a miniszterelnök felesége elnökölt és meleg szavakkal üdvözölte a vendégeket. Beszédét így fejezte be:

— *Higgyenek és bízzanak az anyák, a sokgyermekes családok a boldogabb és jobb jövőjében. Bizalommal higgyék azt, hogy*

a kormány és mindazok, akiknek ez a feladatuk, munkálkodnak, hogy megkönnyítsék életét, ki-sebbsétek gondját azoknak, akiknek otthonában virul az utánpótlás — a gyermekakagasztól és gyermekszírtől üres otthonok helyett is.

Azoknak az anyáknak az ünnepén, akik a legtöbb gyermeket adták nemzetünknek, azt kívánom, érjék meg örömet annak, hogy tisztultabb és erősebb lelkületű embereket tudtak nevelni, akiknek lelkében fényesen világít az isteni szikra.

A lelkes tapsal fogadott beszéd után Dobrovits Sándor miniszteri tanácsos tolmácsolta a miniszterelnök és a kormány meleg üdvözlését a sokgyermekes anyáknak.

— Minden sokgyermekes anyja — úgy mond — ünfeládozó hőse a nemzetnek, akit

joggal illet meg nemcsak a pusztá erkölcsi elismerés, hanem az állam és társadalom részéről a lehető legmesszebbmenő támogatás is.

A kormány ezzel a szellemmel igyekszik telíteni a hozandó összes jogszabályokat.

Schuler Dezső alpolgármester köszöntötte végül a magyar anyák bizottságának fővédőjét: vitéz nagybányai Horthy Miklósémet, védőjét: Anna Királyi hercegasszonyt és országos el-

nökét: vitéz Imrédy Bélánét.

Szederekné Anna számolt be ezután a bizottság utolsó évi munkaterjedelméről. Jelentette, hogy

az idén országsszerte mintegy kétezer anyára részűl jutalom-ban,

akik közt összesen körülbelül 41.000

pengőt osztanak szét.

Hasonló ünnepség egyidejűleg a főváros több helyen és kétszáz magyar községben, illetve vidéki városban folyik.

A megyeházán megtartott szép ünnepség a jutalmak kiosztásával fejeződött be.

A magyar munkások a Nemzeti Repülőalaperért

Ismételen megállapítottuk már, hogy a Németországban dolgozó magyar munkástevéreketől érkező levelek bizonyosságai annak, hogy mennyi aggodó érdeklődéssel kísérik a derék testvéreink és honfitársaink az itthoni eseményeket és milyen olt-hatatlan lelkes szeretettel tölti el őket néhány hónapra elhagyott hazájuk iránt.

Ez az emelkedett szellem méltó formában csendül ki az Emilienhofban (Post Neutrebbein, Oderbruch, Brandenburg) dolgozó Lörinc István leveleiből. Így ír a derék magyar ember:

— *Mi is boldogan és lelkesedéssel járulnánk hozzá egy-egy márkával Horthy Miklós kormányzó ur nemzeti repülőalapjához, csak annyira szét vagyunk szórva, hogy egymás között nem tudjuk megbeszélni és megszervezni a dolgot. Eppen ezért arra kérjük a Vasárnapot,*

hogy a lapban hívja fel a Németországban dolgozó magyar munkástevéreket a nemes Alaphoz való hozzájárulásra. Bizonyos vagyok benne, hogy örömmel és igaz szívvel adna mindenki és a sokezer ember meg sem érzeti adományai szép összegget tennének ki...

Mi is úgy érezzük, hogy a derék Lörinc István szép kezdeményezése nem lesz eredménytelen, nemcsak anyanyelvben, hanem a Nemzeti Repülő Alap tekintélyes összeggel fog gyarapodni adományaik révén, hanem anynyiban sem, hogy

annak az országnak, amelynek ilyen lelkes derék emberek még a legegyszerűbb sorban lévő fia is, elpusztulnia nem lehet...

Imc, Szent István évében a Szent Jób ilyen nemes gesztusokra lendíti a becsület munkában megkérgesedett kezeket...

A magyar föld a nemzet jövőjének biztositéka

Megnyílt a székesfehérvári mezőgazdasági kiállítás

Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter augusztus 17-én délelőtt nyitotta meg a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület által rendezett buzaminőségi munkáját és mezőgazdasági kiállítást Székesfehérváron, a város fedett sportcsarnokának helyiségében. A kiállításon megjelentek a városi és vármegyei előkelőségek és a megyei birtokosok, valamint a gazdák igen nagy számban.

A miniszter Teleki Mihály gróf államtitkár, Széchenyi Viktor gróf főispán, Havranek József altábornagy és Csilláry G. Emil kíséretében érkezett a kiállítás helyiségébe, ahol Esterházy László gróf üdvözölte és felkérte a kiállítás megnyitására.

— Amikor a magyar gazda kiállítást rendez, — mondotta megnyitó beszédében Sztranyavszky Sándor földmívelésügyi miniszter — önmaga tart szemlet saját és gazdatsárai munkája felett. Levonja a tanulságot, példát lát és példát mutat. Összehasonlítás tesz saját és gazdatsárai termelőmunkája között és előbbreviszi a gazdálkodás kulturáját. A magyar gazdáközönység iránti megbecsülést magával hozta a miniszteri székbe, hiszen maga is gazda és tradíciókon alapuló tisztelője a gazda munkájának. A gazdasági munka eredménye mindig a munka minőségétől függ. Ezt bizonyítja a székesfehérvári kiállítás is.

A magyar föld volt a biztosí-

téka a mult erejének és ez a biztositéka a nemzet jövődjének is.

Ezért szorítja meg mezen a kiállítás létrehozásán közreműködő gazdák kezét, amikor a kiállítást megnyitja. A miniszter és kísérete ezután meglátogatta a kiállítást.

A gyöngyösbokrétások kiállítása

A Szent István-napi ünnepségek gyűlöltve lelkes résztvevői és szívet-lelket gyönyörködtező szereplői voltak a gyöngyösbokrétások, Paulni Béla mester aranyos gárdája. Az idén is azok. Csak most egy kissé visszaszorította őket a szentéy világraszóló fontossága, az Ország történelmi múltát, az eméyülés, amelynek egy évezredet ad keretet.

Nem baj. Ők itt vannak, s velük, vi-seletikben, táncukban, dalukban az évszázados mult is. Sőt a legjelentősebb jelen is. Kiállítás rendeztek. Elhoztak magukkal mindent, amit szívük-lelkük szemlél magyarnak tartott: szőttest, kőzímunkát, kőcsögöt, kancsót, tálat, matyó hímzést, festett faladát, fatiszkerényt. S még sok-sok mindent. És kiállították a Nemzeti Szalonban.

S ez a kiállítás, amelyet Zsindely Ferenc dr. államtitkár nyitott meg, igazán gyönyörűséges volt a Szent István-hétnék. Megnézte minden jóérzésű magyar ember. S ami fő, jóleső érzéssel szemlélt és büszkeséggel állapította meg, hogy van még Magyarországon, ami a szent király hagyományaira emlékeztet: a gyöngyösbokréták.

BELPOLITIKA

Antal István Németországban

Antal István dr. államtitkár augusztus 14-én, este személyi titkárja társaságában Berlinbe érkezett a német propaganda-intézmények tanulmányozására. Antal István dr-t ünnepesen fogadták. A háromnapos tanulmányút befejezése után, Budapestre utazott vissza Antal István dr., aki a szentistváni ünnepek után azonos céllal Olaszországba utazik.

Többnapos minisztertanács

Megirta a Vasárnap, amely a kormány tagjai Imrédy Béla miniszterelnök elnöklése mellett augusztus 10-én többnapos minisztertanácsra ültek össze. Az eredetileg négy naposra tervezett tanácskozás a napirendre tűzött hatalmas tárgyalási anyagra való tekintettel még a Szent István-hétre is átnyult. A minisztertanács tárgyalásairól, annak befejezése után adnak ki hivatalos tájékoztatást.

NAGYVILÁG

A csehszlovákiai kérdés még nem jutott nyugvópontra. A mult héten a csehszlovákiai katonatisztek szövet-sége kiáltványt bocsátott ki, amelyben tiltakozott mindenféle, a nemzetiségeknek adandó engedmény ellen és olyan hírek terjedtek el, hogy katonai diktatúrát akarnak életbelepíteni az engedmények meghívására végett. A kormány vizsgálót indított az ügyben és ennek hullámai elüttek. Runciman lord közben folytatta adatgyűjtést célzó tárgyalásait, amelyek alapján indítványait meg fogja tenni. — A szlovákokat és a velük testvérien érző felvidéki magyarokat súlyos csapás érte: meghalt Hlinka András, a szlovák párt elnöke.

A spanyolországi vörösök sorozatos veresége válságot idéztek elő; a Negri-kormány lemondott, majd újraalakult. Ez természetesen nem változtat azon a tényen, hogy a nemzetiek diadalmasan nyomulnak előre.

Olaszország és Franciaország között vízumháború tört ki. A vitás kérdések elintézésére a tárgyalások megindultak.

Minden hangszer

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hirneves

Reményi Mihály hangszertelepén. Budapest, VI./15, Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzékemet

„Időszerű feladatok“

A magyar szövetkezeti mozgalom kitünő lapjában, a *Magyar Szövetkezés*-ben ezen a címen megjelent legutóbbi vezércikk többek között a következő megállapításokat teszi, körvonalazza a hitelszövetkezetek és a hitelszövetkezeti vezetők feladatait:

— Az eddigi jelentések szerint a magyar föld az idén bőséges termésrel jutalmazza a gazda fáradozásait és küzdelmét. Buzában és rozsban egyaránt szép termésre van kilátásunk s így a belföldi szükséglet kielégítése mellett jelentős mennyiségeket szállíthatunk majd külföldre is. *Igen öröndetes és kedves a gazdaságszolgálat szempontjából, hogy a kormány cellulóz és élelmezési gazdasági politikája révén már most biztosította mezőgazdaságunk legfontosabb terményeinek igen mellényes áron való elhelyezését a külföldi piacokon...*

— Nyilvánvaló tehát, hogy a magyar gazdaságszolgálatot jogosult bizalommal tekinteni a legközelebbi gazdasági év alakulása elé. Az ország egyes vidékeitől eltérően, ahol különösen a gyümölcsökben okozott jelentősébe károkat a hideg tavaszi időjárás, arra számíthatunk, hogy gazdánk nagy része a termények értékesítéséből számottevő jövedelemhez jut. Ez természetesen kedvező kilátással lesz a magyar falvak egész gazdasági helyzetére és pénzügyi viszonyaira is, hiszen ezeken a háborúkon igazán nem kell hangsúlyozni, hogy

a gazdaságszolgálat mindenkorli helyzete döntően befolyásolja a falu löbbi társadalmi rétegeinek: a mezőgazdasági munkásoknak, a falusi kispaprosoknak, a kereskedőknek, a falusi intelligenciának, sőt végső eredményben az ország gazdasági társadalmi rétegeinek és országos tényezőinek életlehetőségeit és boldogulását.

Ezek a kedvező kilátások azonban nagyon fontos feladatokat rónak a falu legfontosabb pénzügyi szervezeteire: a hitelszövetkezetekre is. A hitelszövetkezeti vezetőknek gondoskodniuk kell arról, hogy a falvakban megjelentülő pénzforgalom a lehetőleg képest minél nagyobb mértékben a hitelszövetkezetek felé irányuljon. Gondot kell fordítani arra először is, hogy a hitelszövetkezetek gazdasági jövedelméből köcsöntörlesztési és kamattérítési kötelezettségeiknek eleget tegyenek. Ezekre a pénzekre nagy szükség

gük van a hitelszövetkezeteknek, mert ezek a visszarámáló tőkék teszik lehetővé új kölcsönök folyósítását, új és jogosult hitelígyénekek kielégítését.

As elhamagylott kölcsönök, a tudásosan felszaporodott hátralekötött nemcsak az adóskokra nézve jelentenek súlyos terheket, de igen nehéz helyzetbe hozzák a hitelszövetkezeteket is.

— A gondos és lelkiismeretes hitelszövetkezeti vezetők azonban nem fedkezhetnek meg arról sem, hogy ez az időszak a legalkalmasabb a hitelszövetkezeti sajátjókra, azaz az üzletrésztöke és a betétdöntvény gyarapítására. Ezt az időt kell tehát felhasználni arra, hogy a hitelszövetkezetek rendelkezésre álló tőkéket növeljék s ezáltal a szövetkezetek teljesítőképességét fokozzák...

Meggyőződésünk szerint a falusi hitelszövetkezetek kitünő és kipróbált vezetőgárdája a tőle megszokott lelkesedéssel apostollikodik majd továbbra is a gazdaközönség körében a szövetkezeti eszmének gyakorlati megvalósítása érdekében.

A termséketakarítás és a szüret lebonyolítása utáni gazdasági helyzet azonban elsősorban a gazdaközönségre ró „időszerű feladatokat”. A gazdaközönségnek az elmúlt gondterhes esztendő tapasztalatai nyomán, ráemlékezve arra, hogy

a gazdasági válság megpróbáltatásos éveiben szinte kizárólag a saját, szövetkezetekbe tömörített erejére támaszkodhatott, a hitelszövetkezeti vezetők rábeszélését, felhívását be sem várva, kell odaállania a hatalmas szövetkezeti táborba.

Betéttel, üzletrészjegyzéseivel vertesse fel ki-ki magát a jövő gazdasági év küzdelmeire. Ezzel megkönnyíti a szövetkezeti vezetők munkáját, de megkönnyíti saját magának is, a szövetkezeteknek is a dolgot: az előre nem látható baj idején mindig számíthat a szövetkezetekre az, aki nem hátrál meg a fenti „Időszerű feladat” megvalósítása előtt, a szövetkezet pedig célkitűzésének és hivatásának megfelelően mindenkor és gyorsan segítségére lehet a rászorulóknak.

Népszerűsítik a műtrágyázást

1200 műtrágyázási mintatelepet állítanak fel

A talajerő műtrágyázás útján való pótlásának nagy jelentőségére való tekintettel a műtrágyázásnak hathatósabb népszerűsítése és ezáltal a mezőgazdasági termelés mennyiségi és minőségi emelése érdekében a földművelésügyi miniszter elhatározta, hogy az idén összesen 1200 műtrágyázási mintatelepet állít fel. Az ország területén 400 községben három-három, összesen tehát 1200 telepet létesítenek.

A gazdasági felügyelőségek választják ki a községeket és a községekben azokat a kisgazdákat, akiknek földjén ilyen bemutatótelep felállítására kitűzött cél érdekében a leg-

megfelelőbbnek látják. Ötven kataszteri holdon aluli szántóföldi területen gazdálkodó megbízható, kellő mezőgazdasági szakismerettel rendelkező kisgazdák jöhetnek tekintetbe. A bemutatótelepek céljaira a gyárak szuperfoszfátot, Pétisót és kálisót díjtalanul bocsátanak rendelkezésre, sőt a vasuti szállítási költséget is elvállalták.

Egy-egy község területén létesítendő három telep közül két-ötven őszi kalászos, egyen pedig tavaszi kalászos vetnek el.

Egy-egy telepet öt parcellára osztanak, amelyből egy műtrágyázatlan marad, egyet szuperfoszfáttal, egyet Pétisóval és 40 százalékos kálisóval trágyáznak meg.

A kutyák kényszeroltása kiirtja a veszettséget

Köztudomású, hogy a veszettség évenként a jószágállományban rengeteg kárt és számos embernek borzalmas kínok közti halálát okozta mindaddig, amíg az emberiség egyik nagy jövevénye, Pasteur, a francia tudós fel nem találta a veszettség elleni oltást. A megmart állatok kiirtása, a megmart emberek beoltása azonban sajnos, nem nyújt tökéletes védelmet és bizony a statisztikai adatok tanúsága szerint

1935-ben Budapesten eltebeledt a veszettség, amelynek értelmében a városban és környékén lévő minden kutyát be kell oltatni veszettség ellen. 1936-ban ezt a rendelkezést az egész Dunántúlra, 1937-ben pedig Pest vármegyére és Bács-Bodrog vármegyére is kiterjesztették.

Ezzel az intézkedéssel megkezdődött a veszettség végleges és teljes kiirtása.

Budapestben ugyanis több, mint egy esztendeje egyáltalán nem fordult elő veszettség, a Dunántúl pedig csak a határon áthúrcolt esetek fordultak elő,

1920—1933 között, az oltások ellenére is 35 ember halt meg veszett állat marása következtében.

Kétségtelen, hogy ez a szám elenyészően kicsiny a korábbi évek adataihoz mérten, mert 1890—1895. években, tehát öt esztendő alatt 238 volt a veszettség következtében történt halálosok száma. Igaz, hogy ezek közül csak 59-en kaptak idejében oltást, 45-en megkésztet, míg 134-en egyáltalán nem, mégis lényeges volt a javulás.

Az árkormánybiztos ellenőrzi a marhahus áralakulását

Mint ismeretes, a Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara mellett működő *Gazda Beszerező és Értékesítő Csoport* a Földművelésügyi Miniszterhez intézett felterjesztésében kimutatta, hogy az előmarha árását a marhahuspiacra nem követi nyomon az árak megfelelő mérskése.

A Kamarát most értesítette a földművelésügyi miniszter, hogy a beadomány mellékleteivel együtt áttette az árelenőrzés országos kormánybiztosához.

Lszögezi még a földművelésügyi miniszter, hogy

a husárak megfelelő alakítását a földművelésügyi tárca és az

egész agrártársadalom érdekei szempontjából nagyjelentőségűnek tartja a ezért felkéri az árkormánybiztos, hogy a marhahus áralakulásával kapcsolatos számítások eredményéről annakidején tájékoztassa a földművelésügyi kormányzatot.

Az agrártársadalom és a fogyasztókönzéség örömmel és meglepéssel veszi tudomásul, hogy a legilletkeesebb tényezőek nagy súlyt helyeznek a gazdasági és szociális szempontból egyaránt nagyfontosságú marhahusáralakulás kérdéseinek közmegegyeztetett keltő tisztázására.

Nemesített növényfajták katalógusa

Az őszi vetésű növények előtt kívánatos, hogy gazdáink tudják, hogy milyen magyar nemesített növényfajták állanak rendelkezésre. Ezt ismerteti az Országos m. kir. Növény-nemesítő Intézet kiadásában megjelenő *„Nemesített növényfajták katalógusa az 1938. évre”,* amely említett Intézetől (Magyaróvár) díjmentesen beszerezhető.

A mátszalkai háztartási vándortanfolyam vizsgálja. A 2. számú m. kir. Háztartási Gazdasági Vándortanfolyam és Háztartási (Gazdasági) Szaktanácsadó Állomás záróvizsgálja Mátszalkán szép sikerrel folyt le. A vizsga-elnök Streiber Aladár alispán volt. A vizsgán a község vezetőségének kívül jelen volt a község és a környék minden jelentős és haladni kész gazdája. A vizsga után megnyitott

kiállítás anyaga — különféle tésztafélék — bizonyította, hogy a leányok megtanulták, hogy lehet kevés pénzzel értékes és ízletes dolgokat készíteni. A kézművességek és felhőneműek szintén a növekedő szorgalmáról tettek tanúságot. A tanfolyam Kaposváron folytatja munkáját.

A gazdasági cselédek agkori nyugellátása. Békés vármegye közigazgatási bizottsága vitéz *Ricsóy Ullrik Béla* dr. főispán elnöklésével ülést tartott. Az ülésen *Papp Zsigmond* bizottsági tag javaslatára válaszolva, a főispán kijelentette, hogy a kormányzatnak előterjesztést tesz abban az irányban, hogy az agkori nyugellátásról az egy helyi állományban hűséggel dolgozó gazdasági cselédek a helyüket gyakran változtató munkásokkal szemben kedvezményezett elbánásban részesüljenek.

Mit lehet levonni a buza árából

A gazdaközönség tájékoztatására közöljük, hogy a buza ártételei árából — (a nyugati határállomások, a dunai, vagy tiszai hajóberakállomásokra, 15 tonnás vasuti kocsi, illetve uszályba az eladó költségen berakott, 2 százalékos nyi keverékkel töltött nem tartalmazó, 80 kg-os buza mm-ként 20 P 75 fillér.) — a következők levonások eszüköndítek:

Amennyiben a buza eladáshelye nem a nyugati natárállomás, illetve dunai, vagy tiszai rakodóállomás, az eladás helyéhez legközelebb eső állomásig felmerülő vasuti, illetve hajófuvaroköltség, a feladóállomás felmerülő mérlegdíj és kövezetudm, valamint a hajóberakási költség vonható le, azonban

sehol sem lehet a feladóállomás uszályba, vagy vasuti kocsiha rakott buza ára mm-ként 19.25 pengőnél alacsonyabb.

Amennyiben a buza fajsulya nem éri el a 80 kilogrammot, úgy a kereskedő a következő levonást teheti: 79 és fél kg-nál 11 fillér, 79 kg-nál 21 fillér, 78 és fél kg-nál 32 fillér, 78 kg-nál 53 fillér, 77 és fél kg-nál 74 fillér, 77 kg-nál 104 fillér. A 2 százalékos nyi keverékkel töltött esetén a levonást illetően a tőzsdei szakértőbizottság dönt.

Felhívás a gazdákhöz!

A földművelésügyi miniszter felhívja minden gazdát, hogy amennyiben a felkeltetett buzájukat bármelyik kereskedő a fenti feltételektől eltérően venné át, ezt megfelelő intézkedések megtétele céljából

haladéktalanul jelentse be a földművelésügyi miniszterium

V/a ügyosztályának (Értékesítési ügyosztály), vagy a Külkereskedelmi Hivatalnak.

Nyomatékosan felhívja a Futura a gazdaközönség figyelmét arra, hogy rendkívül zavarja a buza ártételezését az, hogy a gazdák egyszerűen kinyúlják fel egész feleslegüket eladásra. Miután az idej rendkívül buzafeleslegünk ilyen rövid idő alatt történő elszállítására közlekedési eszközök sem állanak elegendő mértékben rendelkezésre, ezton is

felkérjük a gazdaközönséget, hogy saját és gazdasági érdekeiben is eladásait ne egyszerűen, hanem folyamatosan végezze.

Szabályozzák a házigalambok tartását

A Tiszajobparti Mezőgazdasági Kamara előterjesztéssel élt a Földművelésügyi Minisztériumhoz, hogy mivel a házigalambok ott, ahol eladás céljára vagy malom hulladékok értékesítése végett nagyban tenyésztetnek és valóban azoknak az agrárkiszegisztenciáknak, akik nem géppel, hanem kézzel vetnek, súlyos károkat okoznak, a károk megakadályozására szükségesnek látszó intézkedések megtétesse.

A. M. Kir. Földművelésügyi Miniszter most értesítette a Mezőgazdasági Kamarát, hogy az előterjesztésében foglalt kérdéseket a különböző szempontok figyelembevételével az előkészítés alatt álló új vadászati törvényben és a házigalambok tartásának szabályozására kiadni tervezett rendelet keretében kívánja rendezni.

KIS VASÁRNAP

A lyukas zsák

— Ajnye, édes szolgám, szánjal már meg egy garaskával.
— Szolgáljon kend is magának, ne kuncsorogjon másón! — veti oda szűrővel a legény és már halad is az orra után.
— Jól van no, — szól a vénasszony — vess magadra.

Vetített is szegény feje, mert abban a szótévesben elébe áll tizenkét zsvány és se szó, se beszéd, ez egyik úgy a kalapjára hajlít a fókásával, hogy elfutta a port a földről. Mire észre kerül a legény, hát se peták, se garas. A zsványok meg elkergetőztek az erdőben, mint tengerben az esősepp. Indul nagy busan hazafelé a legény. Alig lépte át a ház küszöbét, ígykéri a kérdi az apja:

— Hát mit szolgáltál, szerelmetes fiam?
— Egy zacskó aranyat, apámuram.
— Aranyat?
— Azt a...
— Hát oszt hol van?
— Főbe vágta a zsványok, oszt kihasították a szűrőjéből.
— No, majd kiteszük.

Akkor elküldte a legkisebbik fiát. Nyakába vette a legényke a szűrét, tariznyját, kezébe kapta somfabotját és megindult. Ment, mendegélt, míg egyszer csak egy rengeteg erdőbe kapta magát. Olyan sötét volt, hogy fel lehetett volna rá mászni. Megpillantja ő is a mécesest, hát arra felé tart. Kijön a dübörgésre a létszer-százesztendő öreg és esztendőre egy zacskó aranyért őt is szolgálatba fogadta. Fogyott az esztendő, mint bor mellett az éjszaka, míg egyszer csak elé áll a legényke és kéri a bérét. Néki is kiadja az öreg emberségesen a zacskó aranyat. Megköszi a legény és már indul is hazafelé. De alig halad négy-öt kérgőcsinyára, mikor elébe áll a kenderhaju vénasszony.

— Ugyan, szépecsém, segíts már egy garaskával.
— Jó szíved öreganyám, — mondja a legény és odaad a zacskóból egy szem aranyat.
— No te legényke, szól a kenderhaju vénasszony — emberséges voltát érnnyomban, én is hasonlóképpen tészek veled. Ehen van ez a lyukas zsák, neké adom. Fogadd jó szíved, még hasznát láthatod.

Megköszönte a legényke a zsákot, vállára hajította és meglöndült hazafelé. Amint a reugeteg erdő közepére ér, meglátja a zsványok.

— Hí, ennél egész zsák pénz van! — örvendeztek és ripsz-ropsz már utját is szegik a legénynek. Mire a legény körül ósodálkozna, már le is kapják válláról a zsákot, de abban a szempillantásban szemeszöktibe ugrik el egy megehlit farkas, akkora, mint egy bikabornyu és usgyé a zsványokra. Nyargaltak is, mint akik kinyilatgata, tán még ma is szaladnak, ha le nem szaladta a földről.

Mikor aztán hazaré a legényke, izibe megszólítja az apja:

— No, kiscselédem, mit szolgáltál?
— Egy zacskó aranyat, édes apámuram.
— Az már derék, de hol van?
— Ehen van ná, a szűrőjamban.
Megörpült erre a szegényember, oszt ünnegyen szól a legénykéhez:
— Surbankó legényke vagy édes esztendőm, mégis a legderékabb, hát te vélem maradhatasz örökétiéd.

A két meggyérési legénynek meg azt mondta:
— Üdöcsébeik vagytok emennél, oszt mégis maznak. Most oszt ott egyetek, ahol eddig dolgoztatok.

— SZÁMADÓ ERNŐ

Fejtörő:

R i i n j n j o l d t
i i a - r r j l o b j
(c=é) i i

(Megoldás: R i i n j n j o l d t)

A FALUSI OTTHON

Gyümölcscect és gyümölcsbor készítése

A gyümölcscect jóízú, zamatos s ahol hullott gyümölcs van, készítése igen egyszerű.

A gyümölshulladékot, gyümölcs- és szőlőtörkölyt nyitott kádban összegyűjtjük és annyi forró vízzel öntjük le, hogy az egész jó sűrű pépet alkoss. A pépet meleg, de nem fűtött helyiségben tartjuk 8—10 napon át, majd gyümölcsajton kiszajtoljuk. Lapos, széles fakádakat egyharmadrészig megtöltünk friss boreccettel, aztán kétszerannyi, frissen kiszajtot gyümölcsmustot öntünk hozzá. Nyolc-tíz nap múlva az ecet kétharmadát már lefejtjük és helyette újabb gyümölcsmustot öntünk a kádba. Nyolc nap múlva újra lefejtjük a kétharmadát s ilyen módon egész nyáron át folytathatjuk az ecetkészítést, amíg csak friss gyümölshulladék rendelkezésünkre áll.

A gyümölcscect kellemesízü készítmény, hátránya azonban, hogy a színe rendszerint igen sötét és nem egészen átlátszó. Ezen a hibán csontszeser derítéssel segíthetünk. Vesszünk a gyógyszerárban kevés csontszeser s minden liter ecetre 1—2 evőkanálnyi számítva, alaposan összekeverjük, negyedórán állni hagyjuk, aztán szűrőpapíron átiszűrjük. Az átiszűrt ecet átlátszó és világosszínű. A szűrőpapíron összegyűjtve csontszeser összegyűjtve, megszáritjuk s akkor más alkalommal is fel tudjuk használni.

Almabor készítésére érett és nagy cukortartalmú alma alkalmas. Ha a gyümölcs még nem teljesen érett, akkor halomra rakva, érlelni kell. Az almát megmossuk, szeletekre vágjuk, gyümölcshulladékot összetörjük, levét kiszajtoljuk és annyi cukrot adunk hozzá, hogy cukortartalma kb. 14 százalékos legyen. Az almalevet ezután erjesztőhordóba töltjük és 18—23 Celsius fok hőmérsékleten, esetleg failestő hozzáadásával (megrendelhető a m. kir. Ampelológiai Intézetben, Budapest, II. Hermann Ottó-ut 15.) erjedni hagyjuk. A főerjedés

6—8 hétig tart, akkor a bor tisztáját lefejtjük s a zavaros seprőtől teljesen elkülönítjük. A lefejtést 3—4 hónap múlva egyszer-kétszer meg kell ismételn, míg a bor teljesen megkristallul.

Kánya Terézia

Aranyszabályok

Azok közé a betegségek közé, melyek leginkább teszik tönkre a háziaséletet, tartoznak mindenekelőtt a tüdővész, az elme- és idegbajok, a nemi betegségek; romlásba és nyomorba döntik a családot a kábítószerek (morfium, kokain) szenvedélye és az alkohol mérge.

Azok a gyermekek, akiket részeg állapotban nemzetek, igen gyakran gyöngéek, betegesek, nagyrészkük gyöngé elméjü és szellemi vagy erkölcsi tekintetben rendelleneségeket mutatnak.

Magyar konyha

Paradisomleves. A paradicsomot megtisztítjuk, eltöröljük és vízben világosbagnával megfőzzük. Kevés vörösgyöngéet készítenk, azt az átiszűrt paradicsomlével feleresztyük, hagyjuk felforrni, egy csipet sót és egy evőkanál tört cukrot adva hozzá. Megfőtt rizskására öntve, tálaljuk be.

Töltött paprika. Az édes paprikát néhány pillanatig főzzük, akkor tetejét levágva, kiszűrdjük a belét és megtöltjük a következő vagdalékkal: fél kiló finomra összevágott, megsozott sertéshús összekeverünk egyharmadrész rizssel, kevés vagdalt szalonnátt adunk hozzá s megtöltjük vele a paprikát. Lapos serpenyőben hig paradicsommártást készítenk, megcukrozzuk, beleesszük a töltött paprikát és negyedórán főni hagyjuk. Ügyeljünk arra, hogy a paprika teteje felül legyen, különben a husvagdalék ki hull belőle.

Sárgaléskoch. Fél liter sárgaléskoch megmosva, zsírral kikent formába tesszük. Öntünk rá egy liter tejet, adunk hozzá kevés sót, 4 kanál tört cukrot, egy citromhéjat, 2 kanál vajlat egy kanál szót. Jól elkeverve, sütőbe tesszük és félórai forralás után asztalra adjuk.

Gazdatudnivalók

MIT MUTATNAK A TERMÉS-ÁTLAGOK!

Sokan azt gondolhatnák, hogy a mezőgazdasági jellegű Magyarország vezet a mezőgazdaság előhaladottsága terén is, holott ez nem így van, mert sajnos, nálunk csak a közép- és nagybirtok volt eddig az, amely a mezőgazdasági termelés fokozásában elsőrangú szerepet játszó szuperfoszfátot rendszeresen használta, mert csak a vagontétel vásárlásánál volt legtöbbször gazdaságos annak az alkalmazása.

Ezzel szemben a kisgazdaréteg, sajnos, nem volt mindig abban a helyzetben, hogy a vagonfuvar előnyeit élvezhesse, mert a neki szükséges néhány mázsánál, a vasut mindenkor magas darabárú-fuvardíjat számított fel.

Pedig hazánk szántóterületének, ma már több, mint kétharmada kisgazdák kezén van, elsőrangú fontossággal bír tehát az, hogy minden kisgazda könnyen és olcsón hozzájuthasson a neki szükséges kisebb mennyiségű szuperfoszfát műtrágyához.

Eppen azért a műtrágyázási szervezetet úgy igyekeznek átdolgozni, hogy minden forgalmasabb vidéki helyen legyen szuperfoszfát lerakat, ahol a kisgazda vásárolhat vagy más

alkalomkor, amikor éppen pénze van, vagy a vetéshez éppen szükséges, saját szükségletét beszerezhesse. Különösen fontos ez azért, mert tudvalevő, hogy éppen ezekre a vidéki piacokra szállítják a gazdák a terményeiket és mert ugyis őrös fuvarral kellene hazatérniök, a szuperfoszfát egyidejű hazaszállításával, igájukat is jobban kihasználhatják.

Ezzel a lerakati rendszerrel a kisgazdáknak régi kívánása valósult meg és így semmi akadályja sincs annak, hogy a kisgazda is a magasabb termésátlag eléréséhez szükséges műtrágyamennyiséget könnyen beszerezhesse, ezzel termésátlagait a jól kezelt közép- és nagybirtok színvonalára emelje.

A GABONAZSIZSIK KÁRTÉTELE ÉS ÍRTÁSA

A gabonazsizsik 3—4 milliméter hosszú, sötétbarna vagy fekete, karcos testű bogárka. A szabad természetben nem él, hanem csak kamrában, hajóban, vasuti kocsiiban. A gabona tehát sose a mezőn zsizsikeseedik meg, hanem mindig a zsákban vagy a garmadában.

A bogár ormányszerű fejének elején levő fogaival kicsi lyukat rág a gabonaszembé, ebbe behelyez 1—1 tojást, majd a lyukat betapasztja. Ebből kikel egy kis fehér kukac,

mely a szem belsejében fejlődik ki bogárrá. Közben a magot nem hagyja el a kukac s így nem is lehet kívülről megismerni, hogy melyikben van kukac, illetőleg a bogár. Szapoiasága nagy; így Bakó Gábor kiszámította, hogy egy tavaszi bogár után az őszig 10—12 ezer bogártömegre kell számítani.

A gabonazsizsik legszivesebben él a buzában, de megél az árpadban, rozsbán, kukoricában is; a zabban csak kivételesen. Kártétele részben onnan adódik, hogy a kukac felémésztí a lisztmennyiség felét abban a magban, melyben fejlődik, részben pedig onnan, hogy a kibújt bogár még 1/2—3/4 évig rágcálja a garmada szemeit. Nem lehet tehát csodálni, ha csak árlevonással fizetik azt a gabonát, mely zsiszikkal fertőzöttnek bizonyult.

Bakó Gábor főigazgató a zsiszik irtására a következőket ajánlja:

- a) Cséplés előtt a magtár (padlás) minden zugából, fal-, deszkarepedéséből takarítsuk ki az ott maradt szemet, ocsut, stb.
- b) Idegenből jött gabonát csak akkor ömlesszünk ki, ha már zsiszikes voltáról meggyőződünk.
- c) A zsiszikes gabonában levő pete, kukac, bogár feltétlen megölése csak a szénkezezéssel vagy hasonló ölgázal lehetséges.
- d) Ha erre nem volna módunk, a kezdet-kezdeten némi eredményt érünk el úgyis, ha a garmadát gyakran forgatjuk és lapátoljuk. A nyugalmat kedvelő bogarat az vándorlásra készteti, miközben sokat összeszedhetünk, összeszeperhetünk és megsemmisíthetünk belőle.

A TENYESZBIKA TAKARMÁNYOZÁSA

A tenyeszbiikák táplálása gyakran ellenkezik a célszerűséggel. Uradalmi istállóban nem ritkán tultáplálják, valósággal hizlalják a tenyeszbiikákat, minek sokszor a következménye, hogy a biikák ideelőtt elnehezednek, lustán hágunk s így a bennük levő nagy tenyeszérték veszendőbe megy. A községi bikáknál legtöbbször az ellenkező történik: elégtelen táplálás miatt csökken a tenyeszérő.

A legtöbb bika 7—8 métermáza elősúly, így a szakfériak megállapítása szerint fejadagjában 5 kg keményítőértékű tápanyag legyen.

Ha a bika nem egész évben egyenletesen van igénybe véve, hanem csak bizonyos időnyben hág, (pl. községi csordákban, főleg tavasszal és nyáron elején), akkor természetesen ezen időnyben takarmányadagjának is gazdagabbnak kell lenni.

A tápanyagok mellett naponta 20—30 gram konyhasó is adagolandó 1—1 bikára. Legjobb nyalós formájában kielégíteni sóigényét.

A takarmányok megválasztásánál a következők tartandók szem előtt:

- a) A vizenyős takarmányok (zöldtakarmány, répa, répaszelet, lisztes ivósk, sörtörköly, szeszmoslék, stb.) nagyobb mennyiségben szivacsossá, petyhüdtté teszik a bika szervezetét, mindazáltal nyáron némi zöldtakarmánynak (legelő), telen 5—10 kg répának kedvező hatását tagadni nem lehet.

- b) A terimés szálas takarmány (szalma, pelyva) nagyobb mennyiségű kiküszöbölendő a bika takarmányzabványából, mert „szalmahas”-ra vezet, mely hágási akadályt szolgálhat; legfeljebb szénahány esetén helyettesítheti a szálas takarmány egyharmadát jó, egészséges takarmányszálla.

Legjobb takarmány a bika számára a jó réti széna, mellette abrakul zuzott zab; ennek egy része pótolható más gabonadarával, fiatalabbaknál olajpogácsával, korpával vagy darált hüvelyes maggal.

Jól vezetett tenyeszettekben a tenyeszbiikák napi adagja 4—5 kg abrakból, 8—10 kg szénából és 5—20 kg takarmányrépából szokott állni; nyáron, a legelő mellett 1—3 kg abrak is elegendő.

Augusztus

21 VASÁRNAP

St. Franc., Sámuel

22 HÉTFŐ

Timót, Menyhért

23 KEDD

Ben. Fülöp, Farbas.

24 SZERDA

Bertalan

25 CSÜTÖRTÖK

Lajos

26 PÉNTEK

Zefirin p., Izso

27 SZOMBAT

Kalazanti J., Gebhárd

A nappal tartama aug. 27-én: 13 óra 42 perc, a hét folyamán 21 perccel fogy.
A hold fényváltózása: Ujhoid aug. 25-én.

Hlatky Endre kormányfőtanácsos.
A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Hlatky Endre dr., a Magyar Telefonhíradó és Rádió Rt. igazgatójának a magyar rádiókövetítés fejlesztése által szerzett érdemei elismerésül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta.

A somlói tárgyorsorsjáték húzásának eredménye.
A Somlón felállított Szent István királyi kilitőrtorony javára rendezett tárgyorsorsjáték sorsjegyeinek folyó évi augusztus hó 1-én Deveserén a községében, királyi községek közbefoittje mellett, a hatóság képviselőjének jelenlétében megtartott sorsvázson a következő sorsjegyszámok húzattak ki: 904, 225, 564, 537, 625, 294, 937, 234, 1507, 67, 1290, 1107, 1025, 1887, 806, 1547, 3618, 739, 1090, 1889, 1425, 1754, 912, 1895. A nyeregménytárgyak a fenti számú sorsjegyek beszoállítására ellenében folyó évi november hó 15-ig vehetők át a Deveser-i róm. kath. plébániahivatalban. Az el nem adott sorsjegyekre esett nyeregménytárgyak sorsa fölött a somlói nagybizottság határoz.

Forgalomban a Szent István-ömléngöskök.
A Szent István király emlékére 5 pengős ezüstérmék veréséről szóló 1938:IX. tc. alapján vert 5 pengős ezüstérméket a Magyar Nemzeti Bank budapesti főintézete és vidéki fiókjai utáni augusztus 12-én forgalomba bocsátotta. Az érme egyik lapján Szent István arcképe van. E lap felirata „Szent István, 969—1038”. Az arckép alsó szélén a tervezőművész neve: Berán L. van feltüntetve. Az érme másik lapján a magyar címer, a Szent Koronával, a koronázási karddal és a királyi jogarral van elhelyezve. E lap körirata: „Magyar királyság”. Ezen a lapon van az értéklézés, a verési évszám és a m. kir. állami pénzverő jelzése. Az érme átmérője 36 milliméter, súlya 25 gramm.

Halálos baleset okozott a felrobbant cséplőgépmotor.
Augusztus 12-én, délelőtt Pusztaszentandráson, Horni Márton földbirtokos tanyáján eddig ismeretlen okból felrobbant egy cséplőgépmotor. Breznóti Béla 34 éves gépész a szállókot olyan súlyosan megsebesítették, hogy kórházba szállítás közben meghalt.

Harc az ormánysági egyke ellen.
A kormányzó hitvesének fővédnöksége alatt álló Magyar Családvédelmi Szövetség nagyborszába akcióit indított az Ormányságban pusztító egyke kiküszöbölése érdekében. Az Ormányság az ország egyik legveszélyesebb vidéke és jómódu, szintiszta magyar nép lakja, amely az egyke révén pusztulásnak indult. A Magyar Családvédelmi Szövetség most öt nyomon kiképzett tibárt küldött ki az Ormányságba, akik eddig már nagyvonalú faluban szervezték meg a helyi családvédelmi bizottságot.

A magyar újságírás hősi halottainak temetése

Lapunk multheti számában hirt adunk arról az egész országot megrendítő szerencsétlenségről, amely a Budapesten rendezett nemzetközi repülőpiknik résztvevőit Debrecenbe kísérő újságírókat érte Hajdusoboszló határában, amikor repülőgépen a főváros felé tartottak. A lezuhant gépek mind a tizenkét utasa szörnyen meghalt. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenséget motorhiba okozta.

A 12 halottat, akik között 7 hírlapíró volt, Debrecenbe szállították, onnan pedig augusztus 13-án, a temetés napján Budapestre.

A halálos repülés halottait a kereskedelmi kormány temettette el a főváros által adományozott díszsírhegyekre.

A megható végtisztességre tizezrek zárandókoltak a temetőbe. Három óra előtt már olyan nagy tömegek áramlottak a temetés színhelye felé, hogy a rendőrség lezáratta a kapukat s csak meghívóval lehetett bajutni a temetőbe.

A koporsókat koszoruerdő borította. Középen, a szöcske előtt a kormányé, előtte az egyiptomi királynéé.

Sírú fekete felhők az égbolton, amikor a „Circum dererunt” komor gyászhangjai hangzanak. *Mészáros*

Járasi egészségház lesz a tóvárosi községé.
Folyó hó 6-án, délután 4 órakor Tóváros község képviselő-testülete a kiküldött bizottság véleménye alapján úgy határozott, hogy a tóvárosi községébe épülettel járasi egészségház céljaira engedni át, minthogy ezen intézményre feltétlenül szükség van és minthogy a községnek ez a megoldás nem kerül külön megterhelésbe (az átalakítás és fenntartás költségeit a belügyminisztérium magára vállalta).

Megölte a bánat, mert felesége meghalt.
Gyöngyösön két nappal ezelőtt meghalt Tóth Mihály közismert szőlőbirtokos 79 éves felesége. Egy nappal a temetés után a 80 éves öreg felesége utáni bánatában meghalt. A tragikus sorsa házas pár halála mely részvétet kellett.

Az utszéli árokban halt meg, pedig 70.000 lei volt a zsebében.
Augusztus 10-én Szatmár mellett az utszéli árokban holtan találták Palánki József szatmári koldust. Megállapítást nyert, hogy a koldus valóságosan éhenhalt az állandó éhezés következtében. Amikor ruháit átkutatták, zsebében hetven ezer lei készpénzt és egy értékes órát találtak. A hatóság most keresik a takarékos koldus törvényeszerű ökököseit, mert Palánki Józsefnek köztudomás szerint nem volt Szatmáron rokonsága.

János érseki helynök szenteli be a katolikus halottak maradványait.
— Az eszünk után jártak itt a földön, — mondja imájában — az igazságot keresték, a sebb és jobb életet hirdették. Áraszd, Uram, szent lelket a magyar irokra és újságírokra, hogy mindig az igazságot és erkölcsi jót keressék, hirdessék és terjesszék.

A megható ima után a református és evangélikus halottaktól búcsuznak el lelkészeik. Aztán Antal István államtitkár lép a szöcskére s búcsuzik a kormány nevében:

— Az életünket nemcsak nekünk adta a Teremtő, — mondotta az államtitkár — de a köznek is és a köz java csak küzdelemmel és önfeláldozással vehető előre; küzdelemmel az életben és önfeláldozással a halálban. Ezt példázzák e koporsók mgphint lakói előttünk.

A Magyar Újságírók Egyesülete nevében Tóth László dr. elnök, a Magyar Aero Szövetség megbízásából vitéz Horthy István elnök mondott búcsuztatót.

Sőtédett már, amikor a koporsókat sirba helyezték az Operaház énekarának gyászadala mellett. A díszőrséget teljesítő újságírók és pilóták utolsó Istenezőadót intettek bajtársaiknak. Az új sirokat virághalom borította el...

Hetvennyel család kapott házhelyet és földet a jászárokszállási telepítés során.
Jászárokszállási községben a földművelésügyi minisztérium telepítési céljára megvásárolta a Pethes-féle birtokot, amelyből a nincstelenség között e héten osztották szét a földet. Hetvennyel család kapott házhelyet 200—300 négyszögöl területen és 800 ölet konyhakert számára. A vételárát 35 év alatt törlesztik részletekben.

Moszkvában nincs már templom.
A Szovjet vallásellenes rohama most már elérte az utolsó, még meglévő moszkvai templom bezárását is. Ez a templom a német Péter Pál templom, melyet legutóbb a templomba igyekvő hívek zárra találtak. A templom előtt a GPU terhergöcskei állottak s azokra éppen felrakta a templom berendezési tárgyait.

Oda-vissza utazhat ingyen Szent Istvánkor, a vásárlásnál megtakarított pénzen. Lapunk mai számában található „Szövet és Textiltár”, Budapest, Király-u. 32. (csak az udvarban) hirdetését olvassa el. ahol 3 méter 140 cm széles kitűnő minőségű divatos férfiföltényt egyért. 29.88 Ft. 3 méter ingefür vagy ágynemőkanavász, vagy kitűnő pamutvászon, vagy angin, vagy kékfestő 1.98 Ft. 3 méter színes függönykeleme, vagy teniszszallan, vagy siflon 1.47 Ft. Ökvetlenül rendeljen, vagy személyesen vásároljon: Király-u. 32., csak az udvarban.

Négy kisfiu egyszerre fulladt a Körösbe.
Megrendítő szerencsétlenség történt augusztus 12-én, amikor négy kisfiu fürdés közben belefulladt a Körösbe. Nagy János, Nagy Béla, Kovács János és Szabó Péter 10—12 éves korúak. A fiúk fürdtek a Körösben. Fogócskát látszólag és vidáman hancurozva, többször a víz alá buktak. A játék egyszerre drámai jellegű lett, Nagy János örvénybe került és elmerült. Bátyja, a 12 éves Nagy Béla volt a „fogó”, azt hitte, hogy előre bujt a víz alá. Utána uszott, de az örvény őt is lehuzta a víz alá. Két társuk, Kovács János és Szabó Péter még mindig azt hitték, hogy minden csak játékban történik, a veszélyes helyre usztak és néhány másodperc alatt ők is befulladtak a vízbe.

Ráesett a buzazsák, összezsuzta a mellkasát.
Gyurovicsi András 23 éves csorvási munkás Ambrus János orosházi gépész gépjánéi dolgozott. Zsákhordás közben egy teli buzazsákot a vállára ejtettek munkátársal. A súlyos zsák a szerencsétlen munkás mellkasát összezsuzta.

Halálra cebesített egy vadórt a véletlenül elsült puska.
A magyarországi erdőben Nagy Gyula egyházasszony és Szoka József magyargenesi vadórok portyázó körutjukon összetalálkoztak és egy darabig együtt folytatták utjukat. Utközben Nagy Gyula vállán eddig még meg nem állapított módon elsült a vadászfegyver és a sörétek Szoka József fejébe furottak, úgy, hogy azt valósággal szétvonsolták. A szerencsétlen ember a helyszínre meghalt. Nagy Gyula az eset után azonnal a csendőrségre ment, ahol gondatlanságból okozott emberölés vétsége címén őrizetbe vették.

Szerbiában leszalt a cigány-menyasszonyok ára.
A szerbiai Kraljevóban a régi görög baptár szerinti nyári Jánosnapon tartják minden évben a cigány-menyasszonyok vásárát. Sírálisan sikerült az idei vásár. Hogy a vásárolni felelősen nagy volt ugyan a vásárra meglehetősen nagy volt ugyan a „felhajtás”, mégis csak három leány talált „szadár”, de ezeknek is nagyon leérték az árát. A legszebbiket 320 diánért, körülbelül 32 pengőért, a másik kettőt pedig 200, illetve 180 diánért, tehát 20 és 18 pengőért vették meg...

Százerez csomó gabona pusztult el egy nagykörösi tüzben.
Szeleczky István nagykörösi gazdálkodó tanyáján pár nap előtt kezdődtek meg a cséplési munkálatok, úgy, hogy már több mint százerez csomó gabona volt hatalmas kazlakban felraktározva. Augusztus 11-én délután a cséplőgép gépezete észrevette, hogy a motorból szikrák vágódnak ki és meggyújtották a körülötte lévő szalmakazlat. A láng pillanatok alatt elharapódzott és átterjedt mind a kilenc kazalra, úgy, hogy az ottási munkálatok ellenére teljesen elégték. A kar több mint tízezer pengő, ami biztosítás hiányában nem térül meg.

Véres kocsmai verekedés.
Abasár hevesmegyei község vendéglőjében rendezett táncmulatságon szóváltás támadt Petes György és Dér József legények között. Petes szóváltással fejbesszította Dért, aki eszméletlenül összeesett. A felrobbant üveg szilánkjai súlyosan megsebesítettek két leányt. Petes zenkilvi öszeszurkálta és dretveszélyesen megsebesítette Dér Józsefet. Amikor a csendőrok őrizetbe vették, szóváltás támadt a két leány édesanyja között. A szóváltás verekedésé fajult és mind a két asszony megsebesült. Csendőrok választották szét őket.

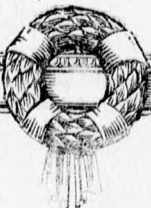
ADAS-VÉTEL

Gazdasági cselédet évi szolgálatra, bentkosztra szeptember elséjére fel fogadok, aki az összes gazdasági munkát végezni tudja és lovakkal bánti tud. Évi fizetés meggyezés szerint. Cím: Nagyvendégös, Aka, Veszprémmege.

KÖBE KELLENE VÉSNII...

„Nem tudok különbséget tenni a nemzet tagjai és a honvédelem tagjai között. A nemzet minden egyes tagja akár fegyvert visel, akár az írószalt mellett, vagy a műhelyben dolgozik, egyformán ki van téve a háborus veszedelmnek. Azt mondhatni tehát, hogy a honvédség ma a nemzet és megfordítva: a nemzet maga a honvédség.”

(Részlet Rácz Jenő honvédelmi miniszter legutóbb elhangzott beszédéből.)

Rövid történet

A HAMIS PÉNZ

Fordította: VECSEY LEO

A tompafényű, elegáns mulató meghitt sarkában egy kis asztal mellett egyedül maradt a derécső fejű Robert Pautinand. Felesége, a kaóér, szép Yvette, az unott arcu előtáncos karjában, szorosan hozzásimulva, ott tangózott a parketten. Akkor Timoleon, a keserűszájú újságíró lépett az asztalához:

— Hatvan soura lenne szükségem, Róbert! — mormogta letompított, de határozott, ellentmondást nem tűrő hangon.

— Parancsolj! — mosolygott szelíden Pautinand. — De egyfrankos a legkisebb pénzem.

— Visszaadok! — jelentette ki még határozottabban az öreg. — Itt van.

Ezzel egy gyanúsán kopott, elmosódott rajzu negyven sous pénzdarabot halászott elő valamelyik zsebe rejtekéből. Robert Pautinand a tenyeréből fogta a pénzt és összecsuksa az ujjait.

— Új le öreg egy kicsit! — mondotta nagyon szelíd hangon.

Timoleon kelletlenül helyet foglalt az asztal mellett és elfordította a fejét. Jó ideig hallgattak így, aztán a szürkefejú, rokkant újságíró felgyult, gyüölöködő tekintettel jövevényhez fordult:

— Vak vagy te, Pautinand? Nem látod, hogy a feleséged... most is, ott a parketten.

Robert lehajtotta fejét és lassan szétnyitotta az ujjait. A tenyerében ott volt a megkopott, piszkos pénzdarab.

— Negyven sou! — mondotta aztán, inkább magának. — Egy régi, régi emlék jut eszembe erről... Tudod, a nagyapám, Oktave Pautinand nagyon gazdag ember volt. Minden hónap első vasárnapján meglátogattuk hármán, az unokái... Ilyenkor nagyszerű uzsonna várt minket, meg mindenféle ajándék, édesség, játékszer. Pénzt azonban sohasem kaptunk tőle. Csak egyszer... a halála előtt való utolsó születésnapján! Mindegyikünk egy-egy ilyen pénzdarabot kapott... negyven sou. De nekünk, gyerekeknek, akkor az óriási pénz volt... Egész uton hazafelémenet azon tanakodtunk, mit csináljunk vele. Marcel, a bátyám, cigarettát akart mindenáron; be is ment egy dohányboltba és háragosan, felháborodott arccal tért vissza hozzánk:

— A pénz hamis! No, mit szóltok a nagypapátokhoz? Ólomból van, sokkal nehezebb, mint az igazi és a betűk, számok is elmosódnak rajta... Mutassátok, a tiétek is hamis.

— Marcel megbotránkozás olyan nagy volt, hogy a szüleinknek is elmesélte és apánkat annyira bántotta a dolog, hogy a legközelebbi vasárnap ó is eljött velünk a nagypapához.

— Véletlenül ólompénzt adtál ezeknek a kölyköknek — mondotta. — Nagyon el vannak keseredve a tascóik.

— Nem volt véletlen — ingatta fejét bölcs mosollyal a nagypapa. — Ki akartam próbálni ezeket a kis legényeket... Látod, fiam, én szeretném tudni, ki mire viszi az életben... most már tudom! Marcel szint vallott... hiszen tőle tudjátok a dolgot. Gaston kiadta a pénzt a mézsárosnál... Marceből katonát csinálj, Gaston diplomata legyen... Ezzel a harmadik fiuval — most felém fordult Oktave nagypapa és én mélyen elpirultam — nem tudom mihez kezdünk... Ez megőrizte a

hamis pénzt és úgy dédelgeti és félti, mintha értékesebb lenne a valódinál. Miért tetted ezt, fiam?

— Hol pirulva, hol sápadtan, dadogva megpróbáltam magyarázni, hogy én annyi gyönyörűséget akartam vásárolni a negyven souért... ha megvettem volna valóban, most már csömöröm lenne tőle, így meg megmaradt nekem szép álomnak minden...

— Azon túl a haláláig én voltam a kedvenc. Pár hét múlva meghalt. Marcel ma tábornok. Gaston amerikai nagykövet, híres ember, én pedig...

A tánc véget ért és a szőke, kaóér Yvette visszatért az asztalhoz. Nagyon, nagyon gyöngéden megcsókolta férje fehéredő halántékát. Róbert megrögtö a kezét:

— Én pedig itt tartom tenyeremben a hamis pénzt — fejezte be a történetet a szelídhangu férfi — igaznak hittem és hamisnak bizonyult... de nekem megmaradtak az álmaim! Érted ezt, te öreg fiú?

A mi költőink

A szerelem...

Óh, bűvös-bájos szerelem,
mely a jövőbe mindenkinék
édenkertet fest, bár legyen
koldus, kinek szívét érinti meg.

E boldogság sejtelmében
mindenki tündércsillagokba jár.
S ha célját érte, hány sóhaj!
Óh, csak elmúlna föllem e pohár!

MAJZIK VIKTOR (Nagykőrös)

A bánat

Akinek még nem volt gyász,
Él hitvese és családja,
Bánatot az nem ismeri,
Mindenben örömet lel!

De aki már egyedül él,
— Szomorú az egyedüllét! —
Az tudja csak, mi a bánat:
Ki elveszté a hű társat.

FURKA ANDRÁS
(Dévaványa)

Hóban is rózsát álmod a szemed...

(Cs. Szabó Lászlónak, ki szeret,
mint fiút)

Te csak
Dalold! Dalold tovább
Róza fakadását,
Ősz-szemed lapják
Hajnál pirkadását
Rövidlő utadon.

Óvja
A magas Istened
Liliómos álmod,
S szépet hívó hited.
Hogy ne kelljen látnod
Élet csúf oldalát.

Engem
Nem kímélt a sorsom
Vad gorbóba ökle,
Könnyel töltő borom
És kin-ágyba lökve
Szósz sebemen kacag.

Álmod
Csak tisztavirág volt,
Már nászán hervadó,
Bús józanra csókolta
A sok életadó,
Juddspenzü napok...

Válnak
Harmatvers-utaink,
Te jobbra, én balra,
Éléd szírmot hint
Szép álmod: mint balga
Délibabos remény.

Találj pénzt

amit a vásárlásnál megtakarít

3 méter 140 cm széles kitűnő minőségű divatos férfiöltöny-szövet fekete vagy sötétkék színben is, hozzávalóval együtt **P 29.88**

3 méter ingzeфир, v. ágyneműkanavász, v. kitűnő pamutvászon, v. angin, v. kékfestő **P 1.98**

3 méter színes függönykelme, v. teniszflanel, vagy schiffon **P 1.47**

3 továbbá 2 méter hosszú, kitűnő, kész lepedő darabja **P 2.98**. Törülköző darabja 39 fill. Fekete klott méterje 98 fillér. Férfi vagy női zsebkendő darabja 19 fillér.

CSAK AZ UDVARBAN 32 **BUDAPEST, KIRÁLY-UTCA 32**
SZÖVET- ÉS TEXTILRAKTÁR SÁROKHÁZ

Postai megrendeléseket 13 év óta telkimeretesen teljesítünk.

AZ UDVARBAN **SÁROKHÁZ**

itt levágandó és a rendelésre ragasztandó Olvashatóan kérjük kitölteni!

A megrendelő neve és pontos címe: _____
Köszég: _____
up: _____

Régen
A könnyűbarból iszok
(Pedig nem szomjaztam),
Ami aztán írok
Csúfolja a multam
Szépszavú verseit

Hiszem,
Hogy fejszóvalva, áe
Majd utánam nézel,
(Siv őzi szemedbe)
Tudom velem érzel
Sorsvágta utamon.

TÁBOR ISTVÁN (Csepel)

IGAZGYÖNGYÖK

„En nem hízkelkedhetem, édes nemzetem, tenéked, hogy hazugsággal dicserjélek, hanem ime megmondom magadnak fogyatkozásaidat, oly szívvel és szándékkal, hogy megismervén magad, vedd ki ezt a mocskot lelkedből, reformáld vétkeidet!”

Zrínyi Miklós.

A fecsegők hasonlítanak az üres hordóhoz: a telt hordó nem kong.

Ne vess meg senkit, mert, aki, mint barát használni, segíteni nem tud, mint ellenség mégis árthat neked.

Szöbeli levél

Érdekes újítást vezetett be a németországi posta: lehetővé tette, hogy ezentul bárki másfél márkáért 300 szavas levelet diktálhasson gramofonlemezre, amelyet azután a címzettnek kézbesíthetnek, aki odahaza megállíthatja a levelet. Az újításnak nagyon örvendeznek a szerelmeseik, mert hiszen szép és jó dolog lesz az, ha ridég és esetleg kiábrándító helyesírásai hibáktól hemzsgő levél helyett a szeretett és megszokott hang duruzsolja el majd a gramofonról, hogy „szeretlek, örökké”. A „hivatalos ügyben” vagy más ürügyekkel messze utazott férjek azonban kevésbé fognak örvevendi, ha megkapják a gramofonlemezbe vésett „elő levelet” hazuról és áttetik párja, az ugyancsak jólismert hangon ábrí felgúlik a komor intelmeket, vagy piáne a derék anyós recseg majd fjesztó, fenyegető és nem túlságosan enyhé szölamokat a kirucanó férjüram fükébe... Ettől a szöbeli levélről már csak egy kevés választja el a „telletges” levelet, amikor a nyomás érvek és csatánó felhívások is kiszállanak a levélből, a hazai tányér, vagy gyurófa alakjában... Bizony, bizony, akkor mégis csak jobb volt a régi rendszer...

Találja ki!

Kivel és milyen vonatkozásban vannak ezek az évszámok?

- 696;
- 1000;
- 1038;
- 1088.

A levelezőlapra irt megfejtés a Vasárnap szerkesztőségének címére. (Budapest, V., Báhory-u. 24.) kell beküldeni, tíz napon belül. Elkészve érkező megfejtést nem veszünk figyelembe. Júliam

néhány értékes könyv.

Kiosztjuk olyan olvasónk között, akik helyes megfejtést küldenek be, előfizető táborunk tagjai és előfizetési díjhátralékuik nincs.

A Találja ki! helyes megfejtését és eredményét a 37. számban tesszük közzé.

A 31. számban közölt Találja ki! közlésével arra hívtuk fel előfizetőinket, hogy írják meg azokat a közhasználatban lévő gépeket, berendezéseket, melyekről a kellene mondanunk akkor, ha az emberiség előfejtené a villamosság előállítási és felhasználási módját. Megállapítjuk, hogy egyetlen helyes megfejtés sem érkezett be. Egyesek felsoroltak ugyan néhány gépet, de a legfontosabbakról megfejtkeztek. A megfejtés a következő:

Le kellene mondanunk: a telefonról, táviróról, rádióról, villamos vontokról, a villamossággal hajtott háztartási, gyógyászati-és gazdasági gépek egész soráról, persze a villamos világításról, a villamos zseblámpát is idecsámítva, de nem működőnek az elektromos gyújtással működő benzín- és más motorok sem, tehát sem autók, sem repülőgépek nem közeledhetnek.

Egy kis mosoly

— Már megint odaégette a buszt, Mari! Az ur azt mondta, hogy éretlenül. — Ejnye, de kényes! Az én töltegyemnek pedig nagyon is islett.

Az uszoda napozójában megkérdezt egy kövér hölgy:

— Melyik nyugágyban szokott feküdni a férjem?

Az uszómester az egyik nyugágyra mutatott és így szólt:

— Ez a szírtolt az ő helye, itt szokott napkúrálni mindennap.

— Messze van még Piliscsaba? — Nem, két állomással előbb tessék leszállni, mint én.

TANÁCSADÓ

Kérdés: Az iránt kérek szíves felvilágosítást, mikor van a nitrogéntrágyafélék kiszáradásának legjobb ideje s hogy melyik a legjobb nitrogén-trágya? (K. M.) — **Felelet:** Mindenekelőtt a második kérdésre válaszolunk s ebből sok tekintetben magyarázatot találhat az első kérdésére is. Szakemberek kétségtelenül a leggyerekesebb összetételű műtrágyának találják a magyár gyártású „Péti sórt”, még pedig azért, mert a növény fejlődését elősegítő nitrogén kétféle formában is tartalmazza. A „Péti sóba” 17% a hasznosítható nitrogén, ebből egyrészt az úgynevezett salitrom-nitrogén, másrészt az ammonia-nitrogén. A salitrom-nitrogén a földbe jutva, azonnal oldódik s így a növény már fejlődésének kezdetén hozzájuthat az erőteljes gyökérrel és tövvel növeztő tápanyaghoz, amit a trágyázatlan talajból csak kismértékben, vagy egyáltalán nem tudna magához venni. Az ammonia-nitrogénből viszont a termőföld csak fokozatosan választja ki a nitrogént, azért hatása érezhető jóformán a növény egész élettartama alatt. Különösen látjuk azt az évelő növényeknél, a szőlőnél, gyümölcsfánál. Ezeknél még 2-3 év múlva is tapasztalhatjuk a „Péti só” jótékony erősítő hatását. Az egy-nyári kalászosoknál, kapásnövényeknél, virágoknál ugyanez a helyzet, de ebből nem következik az, hogy a „Péti sóval” szakembrien megrágyázott földbe most már szakadatlanul vehetjük ugyanazt a növényt. A szokásos vetéskoroknál így is be kell tartani s miután minden növénynek más a nitrogénigénye, nagyon ajánlatos minden esztendőben alkalmaznunk „Péti sót”, kivéve, ha pillangós növényeket (búkkósva, takarmányborsó) vetünk. Legalkalmasabb idő a nitrogén-trágyázásra a vetés, illetve ültetés ideje. Kalászosok vetésénél legjobb műtrágya szerves vetőgépet alkalmazni. Ha kézzel szórjuk a műtrágyát, megfelelő eredmény eléréséhez mindig több kell 20-40%-kal, mintha géppel dolgozunk. (Cs.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

Sz. K., Kömlő: Forduljon az illetékes Népgondozói Kirendeltséghez. — **Sz. S., Gónláz:** Kedves érzelmeiről tanusodó verse formailag fogytokos, ezért nem közölhető. — **J. P. Gy., Kiskőrös:** A másodikikat közölni fogjuk. — **M. V. Nagy-lóri:** Verselt a közlésre váró sorokba iktatunk. — **T. S., Veszprém:** Verset közölni fogjuk. — **K. F., Ipolyvezér:** Sajnos, Teógyás igazgató ur szabadságát tölti külföldön. Augusztus végén érkezik vissza. Verséből közlünk. — **R. F., Mátrászöllős:** Verséből közlünk. „A koma” című apróság ötletet felhasználnék. Kissé „ömöröbben” kell írni. Feljelle majd négy „A koma” ártít változatát. **N. L., Révfölöp:** Az urnai verset eltejtük jövőre. — **H. A. J., Óriszentpéter:** Válogatunk belőlk. Nem volt már verse. — **K. S., Tornyszentmiklós:** Verséből közlünk. **T. I., Léva:** Verséből közlünk. — **S. G., Neu-Wendorf:** — **H. M., Várdomb:** Mást kértünk, egyetlen versből nem tudunk íteletet mondani. — **Ny. L., Konyár:** Versét közölni fogjuk. — **H. Gy. S., Drávacséhi:** Más verset kértünk, ez formailag nagyon fogytokos. — **K. Gy., Körmend:** Közölni belőlk. — **K. J., Kiskőrös, Jók:** — **G. L., Dohodól:** Egy versből nem íthetünk; kértünk mást.

Legújabb szabadalmu dugattyu nélküli gyümölcsfapermetőző készülék

Nincs benne bér, gumi, sem fém dugattyú. Nem romlik, nem kopik, szerszám nélkül, szabad kézzel szétszedhető. Húszható bármilyen adányból, vagy hátfütyűből, utóbbi esetben egy rossz permetezőgép tartálya is alkalmas; belől ózozva is kapható. Kérjen díjtalan leírást a „Vasárnap”-ra való hivatkozással.

Takács Károly
ny. MÁV előjáró.
BUDAPEST, VI., Kerekes-utca 23.
Telefon: 2-906-70.

Peregi orgona. Versel nem közölhetők, mert teljesen kezdetleges alkotások, minden szabály betartása nélkül. Ha szindarabot ír, legelőbb mutassa meg a falujabell tanító urnak és ha 6 jónak találja, akkor forduljon újra hozzánk utabiztosítáért. Versant utánvétell nem küldhetünk. A verselést könyvből aligha lehet megtanulni, a lehelyesebb, ha egyelőre minél több verset olvas, ezzel műveli magát és fokozatosan és önkéntelenül megtudja, hogy mi a vers lényege, lelke. — **K. L., Perkáta:** A kérdezett könyv kapható, ára 2 pengő. Kapható kiadóhivatalkunkban, az összeg és 20 fillér portó előzetes beküldése ellenében.

GABONATÖZSDE

Készárpiac. Buzza, tiszavideki 77 kg-os 19.90—20.10, 78 kg-os 20.10—20.30, 79 kg-os 20.30—20.50, 80 kg-os 20.40—20.60, felsőtiszavideki 77 kg-os 19.90—20.20, 78 kg-os 20.20—20.20, 79 kg-os 20.20—20.40, 80 kg-os 20.30—20.50, dunna-tiszaközi 77 kg-os 19.75—19.90, 78 kg-os 19.95—20.10, 79 kg-os 20.15—20.30, 80 kg-os 20.25—20.40, egyebek 77 kg-os 19.85—20.05, 78 kg-os 20.05—20.25, 79 kg-os 20.25—20.45, 80 kg-os 20.35—20.55, rozs, pestv. 14.50—14.70, egyéb 14.70—14.90, takarmányárpa Ia 15.75—16.15, IIa 15.40—15.60, tengeri, tiszántúli 13—13.10, egyéb 15.80—15.90, ab Budapesti Közraktár 19.20—19.30, zab, új Ia 16.30—16.40, IIa 16.20—16.30, finom búzakorpa 12.40—12.60, —83 buzzalíz 14.80—15.25 P 100 kg-ként.

Határvidéki. Rozs okt. 15.52—15.55, márc. 16.12—16.15, tengeri aug. 18.70—18.72, szept. 17.98—18, máj. 14.07—14.20 pengő 100 kg-ként.

Magpiac. (A Mauthner Ödön Magtermelő és Maqkerkedelmi Rt. heti jelentése.) Biharhermegyában az irányzat továbbra is szilárd. Szécsősbükknöben is javultak az árak a külföldi érdeklődés élenkélvise folytán. Fehérhercében a tulzott árkievetelések miatt csak szorványosan jött létre kötés. Újtermésű luernóban lanyhuló árak mellett történt néhány kötés. Mák fedezésekor száll-darab volt. Lencse és borsó alhanyagoltak voltak. — A Budapesti Áru- és Érték-tőzsdé hivatalos jegyzései neverszűrt, 100 kg-ként, ab Budapest: Új közpátrépe 25—25.50, ab feladólállomás: mák 107—112, sterilizált Viktoriá-borsó 17.50—19, Express-borsó 17—18, lencse, nagy-szemű 40—46, középszemű 27—35, kis-zsemű 20—24, biharheremag 58—60, szécsősbükknöy 37—37.50.

Takarmányvásár. Árak métermázsánként pengőben. Rétszéna Ia 7—9, IIa 5.50—6.50, IIIa 4—5.30, muharzséna 7—8, lucernaszéna 7.50—10, alomszéna, rozs 3.70—4, zsupszalma 5.

Tenyészmarhák és jarnosóörök. Ia bel-földi jarnosóörök (tarka) és beállítani való tíné 60—70, 1½ éves tiszó és tíné 60—74, fiatal, friss fejéstenh 70—80 fillér kg-ként.

Vágómarha. Bika, magyar IIIa 50, tarka Ia 70—74, IIa 59—69, IIIa 54, magyar IIa 52—60, IIIa 44, tarka Ia 66—73, kivételesen 75—76, IIa 52—65, tehen, magyar IIa 58—61, tarka Ia 65—70, IIa 50—64, IIIa 40—48, hivatal, magyar 38, növendék 54—72, kivontozni való 30—39 fillér kg-ként.

Borjú. Ia 81—86 kivételes 92, IIa 70—80, IIIa 60—66 fillér kg-ként.

Juh. Küllföldnek megfelelő Ia fiatal ürül darabonként 50 kg súlyban 40—50. Ia fiatal bárány, páronként legalább 80 kg súlyban 46—52 fillér kg-ként, etetés-látás után gazdaságban mátsálva, 3 kg súlylevonással.

Ló. Csikó 250—300, könnyebb kocsiló (hintós és jukker, stb.) 900, igaz kocsiló (nehéz nyugati fajta) 310—890, igaz kocsiló (könnyű nyugati fajta) 250—600, számár 50—60, alárendelt 16 70—270, vágó 16 55—250 pengő.

Sertés. Uradalmi zsrtsérsertés páronként 340 kg-on felül 104—105, 340 kg-on alul 100—104, szedett sertés Ia 103—105, kiv. 107, IIa 97—102, IIIa 90—96, öregsértés Ia 88—91, IIa 80—85, angol tökörsertés 102—104, angol sonkasértés Ia 102—107, kiv. 110, IIa 90—100 fillér kg-ként.

Zsir és szalonna. Szalonna, olvasztani való 132—152, sózott 150—180, füstölt 170—240, háj 150—172, tepertő 160—220, sertézsír, helybéli 160—170 fillér kg-ként.

Baromfi és tojás. Élő baromfi: Tyuk 200—350, csirke, rántani való 80—150, sütni való 140—250 fillér kg-ként. — **Le-ölt baromfi:** Tyuk 130—180, csirke, rántani való 180—280, sütni való 160—280, ruca, hizott 130—180, lud, hizott 140—200, libamáj, nagy 500—700, kicsi 300—

500 fillér kg-ként. Teatojás 10 darabig 8—9, főzőtojás 6.5—8, apró 6.5—8 fillér darabonként.

Zöldség. Sárgarópa 4—16 (csom.), pet-rezselem 6—20 (csom.), zeller 2—10 (db-ja), kalarabé 2—6 (db-ja), karfiol 40—180, vörshagyma, makóló 10—14, fokhagyma 18—30, oékla 10—24, fejes-köpszta 4—12, savanyított köpszta 28—32, kelköpszta 6—16, vörsköpszta 12—14, fejessaláta 4—12 (db-ja), tompa 30—160, burgonya: Gálbaba 10—12, nyári róza 10—12, tömör csiperkegomba 80—200, szegfűgomba 100—200, éti var-gónya 100—140, szárított 350—800, uborka, savanyítani való 6—28, nagy, sa-látának való 4—12, zöldpaprika, apró he-gyes 10—24, nagy, tölténi való 10—24, tök, főző 3—7, paradicsom 6—14, zöldbab 20—30, vajbab 20—30, sóska 16—24, pa-raj, tisztított 16—24, feketeterék 14—24 fillér kg-ként. Zöld tengeri darabonként 2—7 fillér.

Gyümölcs. Alma 30—80, körte 48—100, szilva, nem magvaváló 30—50, szilvaiz 120—160, gyümölcsiz 120—300, ringló, nemes 48—100, befőzni való 40—70, kaj-színbarack 40—150, őszibarack, fehé 40—140, piros 45—160, görögdiénye, faj 10—16, sárgadiénye, faj 6—18, szőlő, új, 48—100, dióhé 380—480, mogyoróból 280—400, héjazott mandula 480—680 fillér kg-ként.

Borpiac. A forgalom az ország egész területén igen csekély volt. Az eladók csak egész kis tételekre szorítottak, literenkint 30—35 filléres áron. Egyébként az árszínvonal a legutóbbi jelentés óta nem változott. A sőtök fejlődését a mult heti meleg időjárás hátrányosan betolyásolta, de kárt nem okozott.

Szész és szeszitalok. A mult heti élénk forgalom után fogyasztási szesz iránt e héten csendesebb volt a kereslet.

Idegen pénzek vétele és eladási ára: Csehkorona 6.50—12, lengyel zloty 60—61.40; szarb dinár 7.15—7.70; francia frank 9—9.40; román leu 3—3.45; bolgár leva 3—3.90; olasz lira 16.90—17.90; svájci frank 77.25—78.15 pengő. Ezekhez az árhozhoz még a Magyar Nemzeti Bank által megállapított hivatalos felárak járulnak.

Vásárok jegyzéke

Vasárnap, VIII. 21. Állat- és kirakó-vásár: Füzesszarmat, Jásztelek, Kun-szentmárton. **Ló- és kirakóvásár:** Buda-pest, Böhönye. **Kirakóvásár:** Senyeháza.

Hétfő, VIII. 22. Állat- és kirakó-vásár: Baktalórántháza, Esztergom (bizonytalan), Gyöngyösmellék, Hajduböszörmény, Halászi, Komárom (bizonytalan), Kunszentmiklós, Mándok, Miskolc, Püspökánad, Tarcal, Vaj (bizonytalan), Vánospécs. **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Bücs, Döbrököz. **Marha- és kirakóvásár:** Hosszupérezset, Zalaszántalás. **Ló- és kirakóvásár:** Kadarkút, Mosonszentjános. **Kirakóvásár:** Mikósdézlak, Nagy-lós, Tatabánya. — **Kedd, VIII. 23. Állat- és kirakóvásár:** Vaj (bizonytalan). **Ló- és kirakóvásár:** Jánosháza.

Szerda, VIII. 24. Állat- és kirakóvásár: Görösöny, Kunhegyes, Szál (bizonytalan). **Veszprémvásárny. Ló- és kirakóvásár:** Babocsa, Körmend, Sümeg, — **Csütörtök, VIII. 25. Állat- és kirakóvásár:** Bodrog-keresztúr, Újfehértó. **Ló- és kirakóvásár:** Csesztreg, Rüm. **Ló-, marha- és kirakó-vásár:** Leteyne, Szabadhidvég, Toponár, Vásárosbócsa. — **Péntek, VIII. 26. Állat- és kirakóvásár:** Csongrád, Veszprém. — **Szombat, VIII. 27. Állat- és kirakóvásár:** Csanádpalota, Csongrád, Szekszárd (bizonytalan). **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Zala.

Vasárnap, VIII. 21. Állat- és kirakó-vásár: Füzesszarmat, Jásztelek, Kun-szentmárton. **Ló- és kirakóvásár:** Buda-pest, Böhönye. **Kirakóvásár:** Senyeháza.

Hétfő, VIII. 22. Állat- és kirakó-vásár: Baktalórántháza, Esztergom (bizonytalan), Gyöngyösmellék, Hajduböszörmény, Halászi, Komárom (bizonytalan), Kunszentmiklós, Mándok, Miskolc, Püspökánad, Tarcal, Vaj (bizonytalan), Vánospécs. **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Bücs, Döbrököz. **Marha- és kirakóvásár:** Hosszupérezset, Zalaszántalás. **Ló- és kirakóvásár:** Kadarkút, Mosonszentjános. **Kirakóvásár:** Mikósdézlak, Nagy-lós, Tatabánya. — **Kedd, VIII. 23. Állat- és kirakóvásár:** Vaj (bizonytalan). **Ló- és kirakóvásár:** Jánosháza.

Szerda, VIII. 24. Állat- és kirakóvásár: Görösöny, Kunhegyes, Szál (bizonytalan). **Veszprémvásárny. Ló- és kirakóvásár:** Babocsa, Körmend, Sümeg, — **Csütörtök, VIII. 25. Állat- és kirakóvásár:** Bodrog-keresztúr, Újfehértó. **Ló- és kirakóvásár:** Csesztreg, Rüm. **Ló-, marha- és kirakó-vásár:** Leteyne, Szabadhidvég, Toponár, Vásárosbócsa. — **Péntek, VIII. 26. Állat- és kirakóvásár:** Csongrád, Veszprém. — **Szombat, VIII. 27. Állat- és kirakóvásár:** Csanádpalota, Csongrád, Szekszárd (bizonytalan). **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Zala.

Vasárnap, VIII. 21. Állat- és kirakó-vásár: Füzesszarmat, Jásztelek, Kun-szentmárton. **Ló- és kirakóvásár:** Buda-pest, Böhönye. **Kirakóvásár:** Senyeháza.

Hétfő, VIII. 22. Állat- és kirakó-vásár: Baktalórántháza, Esztergom (bizonytalan), Gyöngyösmellék, Hajduböszörmény, Halászi, Komárom (bizonytalan), Kunszentmiklós, Mándok, Miskolc, Püspökánad, Tarcal, Vaj (bizonytalan), Vánospécs. **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Bücs, Döbrököz. **Marha- és kirakóvásár:** Hosszupérezset, Zalaszántalás. **Ló- és kirakóvásár:** Kadarkút, Mosonszentjános. **Kirakóvásár:** Mikósdézlak, Nagy-lós, Tatabánya. — **Kedd, VIII. 23. Állat- és kirakóvásár:** Vaj (bizonytalan). **Ló- és kirakóvásár:** Jánosháza.

Szerda, VIII. 24. Állat- és kirakóvásár: Görösöny, Kunhegyes, Szál (bizonytalan). **Veszprémvásárny. Ló- és kirakóvásár:** Babocsa, Körmend, Sümeg, — **Csütörtök, VIII. 25. Állat- és kirakóvásár:** Bodrog-keresztúr, Újfehértó. **Ló- és kirakóvásár:** Csesztreg, Rüm. **Ló-, marha- és kirakó-vásár:** Leteyne, Szabadhidvég, Toponár, Vásárosbócsa. — **Péntek, VIII. 26. Állat- és kirakóvásár:** Csongrád, Veszprém. — **Szombat, VIII. 27. Állat- és kirakóvásár:** Csanádpalota, Csongrád, Szekszárd (bizonytalan). **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Zala.

Vasárnap, VIII. 21. Állat- és kirakó-vásár: Füzesszarmat, Jásztelek, Kun-szentmárton. **Ló- és kirakóvásár:** Buda-pest, Böhönye. **Kirakóvásár:** Senyeháza.

Hétfő, VIII. 22. Állat- és kirakó-vásár: Baktalórántháza, Esztergom (bizonytalan), Gyöngyösmellék, Hajduböszörmény, Halászi, Komárom (bizonytalan), Kunszentmiklós, Mándok, Miskolc, Püspökánad, Tarcal, Vaj (bizonytalan), Vánospécs. **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Bücs, Döbrököz. **Marha- és kirakóvásár:** Hosszupérezset, Zalaszántalás. **Ló- és kirakóvásár:** Kadarkút, Mosonszentjános. **Kirakóvásár:** Mikósdézlak, Nagy-lós, Tatabánya. — **Kedd, VIII. 23. Állat- és kirakóvásár:** Vaj (bizonytalan). **Ló- és kirakóvásár:** Jánosháza.

Szerda, VIII. 24. Állat- és kirakóvásár: Görösöny, Kunhegyes, Szál (bizonytalan). **Veszprémvásárny. Ló- és kirakóvásár:** Babocsa, Körmend, Sümeg, — **Csütörtök, VIII. 25. Állat- és kirakóvásár:** Bodrog-keresztúr, Újfehértó. **Ló- és kirakóvásár:** Csesztreg, Rüm. **Ló-, marha- és kirakó-vásár:** Leteyne, Szabadhidvég, Toponár, Vásárosbócsa. — **Péntek, VIII. 26. Állat- és kirakóvásár:** Csongrád, Veszprém. — **Szombat, VIII. 27. Állat- és kirakóvásár:** Csanádpalota, Csongrád, Szekszárd (bizonytalan). **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Zala.

Vasárnap, VIII. 21. Állat- és kirakó-vásár: Füzesszarmat, Jásztelek, Kun-szentmárton. **Ló- és kirakóvásár:** Buda-pest, Böhönye. **Kirakóvásár:** Senyeháza.

Hétfő, VIII. 22. Állat- és kirakó-vásár: Baktalórántháza, Esztergom (bizonytalan), Gyöngyösmellék, Hajduböszörmény, Halászi, Komárom (bizonytalan), Kunszentmiklós, Mándok, Miskolc, Püspökánad, Tarcal, Vaj (bizonytalan), Vánospécs. **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Bücs, Döbrököz. **Marha- és kirakóvásár:** Hosszupérezset, Zalaszántalás. **Ló- és kirakóvásár:** Kadarkút, Mosonszentjános. **Kirakóvásár:** Mikósdézlak, Nagy-lós, Tatabánya. — **Kedd, VIII. 23. Állat- és kirakóvásár:** Vaj (bizonytalan). **Ló- és kirakóvásár:** Jánosháza.

Szerda, VIII. 24. Állat- és kirakóvásár: Görösöny, Kunhegyes, Szál (bizonytalan). **Veszprémvásárny. Ló- és kirakóvásár:** Babocsa, Körmend, Sümeg, — **Csütörtök, VIII. 25. Állat- és kirakóvásár:** Bodrog-keresztúr, Újfehértó. **Ló- és kirakóvásár:** Csesztreg, Rüm. **Ló-, marha- és kirakó-vásár:** Leteyne, Szabadhidvég, Toponár, Vásárosbócsa. — **Péntek, VIII. 26. Állat- és kirakóvásár:** Csongrád, Veszprém. — **Szombat, VIII. 27. Állat- és kirakóvásár:** Csanádpalota, Csongrád, Szekszárd (bizonytalan). **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Zala.

Vasárnap, VIII. 21. Állat- és kirakó-vásár: Füzesszarmat, Jásztelek, Kun-szentmárton. **Ló- és kirakóvásár:** Buda-pest, Böhönye. **Kirakóvásár:** Senyeháza.

Hétfő, VIII. 22. Állat- és kirakó-vásár: Baktalórántháza, Esztergom (bizonytalan), Gyöngyösmellék, Hajduböszörmény, Halászi, Komárom (bizonytalan), Kunszentmiklós, Mándok, Miskolc, Püspökánad, Tarcal, Vaj (bizonytalan), Vánospécs. **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Bücs, Döbrököz. **Marha- és kirakóvásár:** Hosszupérezset, Zalaszántalás. **Ló- és kirakóvásár:** Kadarkút, Mosonszentjános. **Kirakóvásár:** Mikósdézlak, Nagy-lós, Tatabánya. — **Kedd, VIII. 23. Állat- és kirakóvásár:** Vaj (bizonytalan). **Ló- és kirakóvásár:** Jánosháza.

Szerda, VIII. 24. Állat- és kirakóvásár: Görösöny, Kunhegyes, Szál (bizonytalan). **Veszprémvásárny. Ló- és kirakóvásár:** Babocsa, Körmend, Sümeg, — **Csütörtök, VIII. 25. Állat- és kirakóvásár:** Bodrog-keresztúr, Újfehértó. **Ló- és kirakóvásár:** Csesztreg, Rüm. **Ló-, marha- és kirakó-vásár:** Leteyne, Szabadhidvég, Toponár, Vásárosbócsa. — **Péntek, VIII. 26. Állat- és kirakóvásár:** Csongrád, Veszprém. — **Szombat, VIII. 27. Állat- és kirakóvásár:** Csanádpalota, Csongrád, Szekszárd (bizonytalan). **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Zala.

Vasárnap, VIII. 21. Állat- és kirakó-vásár: Füzesszarmat, Jásztelek, Kun-szentmárton. **Ló- és kirakóvásár:** Buda-pest, Böhönye. **Kirakóvásár:** Senyeháza.

Hétfő, VIII. 22. Állat- és kirakó-vásár: Baktalórántháza, Esztergom (bizonytalan), Gyöngyösmellék, Hajduböszörmény, Halászi, Komárom (bizonytalan), Kunszentmiklós, Mándok, Miskolc, Püspökánad, Tarcal, Vaj (bizonytalan), Vánospécs. **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Bücs, Döbrököz. **Marha- és kirakóvásár:** Hosszupérezset, Zalaszántalás. **Ló- és kirakóvásár:** Kadarkút, Mosonszentjános. **Kirakóvásár:** Mikósdézlak, Nagy-lós, Tatabánya. — **Kedd, VIII. 23. Állat- és kirakóvásár:** Vaj (bizonytalan). **Ló- és kirakóvásár:** Jánosháza.

Szerda, VIII. 24. Állat- és kirakóvásár: Görösöny, Kunhegyes, Szál (bizonytalan). **Veszprémvásárny. Ló- és kirakóvásár:** Babocsa, Körmend, Sümeg, — **Csütörtök, VIII. 25. Állat- és kirakóvásár:** Bodrog-keresztúr, Újfehértó. **Ló- és kirakóvásár:** Csesztreg, Rüm. **Ló-, marha- és kirakó-vásár:** Leteyne, Szabadhidvég, Toponár, Vásárosbócsa. — **Péntek, VIII. 26. Állat- és kirakóvásár:** Csongrád, Veszprém. — **Szombat, VIII. 27. Állat- és kirakóvásár:** Csanádpalota, Csongrád, Szekszárd (bizonytalan). **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Zala.

Vasárnap, VIII. 21. Állat- és kirakó-vásár: Füzesszarmat, Jásztelek, Kun-szentmárton. **Ló- és kirakóvásár:** Buda-pest, Böhönye. **Kirakóvásár:** Senyeháza.

Hétfő, VIII. 22. Állat- és kirakó-vásár: Baktalórántháza, Esztergom (bizonytalan), Gyöngyösmellék, Hajduböszörmény, Halászi, Komárom (bizonytalan), Kunszentmiklós, Mándok, Miskolc, Püspökánad, Tarcal, Vaj (bizonytalan), Vánospécs. **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Bücs, Döbrököz. **Marha- és kirakóvásár:** Hosszupérezset, Zalaszántalás. **Ló- és kirakóvásár:** Kadarkút, Mosonszentjános. **Kirakóvásár:** Mikósdézlak, Nagy-lós, Tatabánya. — **Kedd, VIII. 23. Állat- és kirakóvásár:** Vaj (bizonytalan). **Ló- és kirakóvásár:** Jánosháza.

Szerda, VIII. 24. Állat- és kirakóvásár: Görösöny, Kunhegyes, Szál (bizonytalan). **Veszprémvásárny. Ló- és kirakóvásár:** Babocsa, Körmend, Sümeg, — **Csütörtök, VIII. 25. Állat- és kirakóvásár:** Bodrog-keresztúr, Újfehértó. **Ló- és kirakóvásár:** Csesztreg, Rüm. **Ló-, marha- és kirakó-vásár:** Leteyne, Szabadhidvég, Toponár, Vásárosbócsa. — **Péntek, VIII. 26. Állat- és kirakóvásár:** Csongrád, Veszprém. — **Szombat, VIII. 27. Állat- és kirakóvásár:** Csanádpalota, Csongrád, Szekszárd (bizonytalan). **Ló-, marha- és kirakóvásár:** Zala.

zenekar. 19.40: Részletek a magy-amerikai átlétikai viadalról. 21.50: Tánc-erek, időjárás. 22.20: Ir-est. 22.50: Tánc-lemezek.

HÉTFŐ, VIII. 22.

9: **Közvetítés Kieiből Magyarorszag kormányzójának érkezéséről.** 9.50: **Közvetítés a kielit kikötőből.** Nagybányai vitéz Horthy Miklósnak megkezdéséről az új német páncélos cirkádát. 12.05: **Balaiaika zenekar.** 13.30: **Katonazene.** 16.13: **Diák-féjóra.** 17: **Németh Mária és Pataky Kálmán hanglemezek.** 17.30: **Trefort Ágost,** az ember és a családőr. **Kautzka,** 18.50: **Défrancia tréfák.** 19.20: **Cigány-zene.** 20: **Augusztus 22., 9 órai és 9 óra 50 perces adás megismétlése.** 21: **Operaházi zenekar.** 22.05: **Hírek, időjárás.** 2.0: **Tánclemezek.** 23.10: **Cigány-zene.**

KEDD, VIII. 23.

12.05: **Eberhardt Kató zongorázik.** **Mezey Zsigmond,** operahá